



RAPORT KOŃCOWY

z realizacji działań
wskazanych w PPNiP

KONTRAKT NA ROBOTY 3D.3

*Łęg IV – rozbudowa lewego wału
rzeki w km 0+082 – 5+030 na
terenie gm. Gorzyce oraz
prawego wału w km 0+000 –
5+236 na terenie gm. Gorzyce*

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY



RAPORT KOŃCOWY DOT. REALIZACJI DZIAŁAŃ WSKAZANYCH W PLANIE POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI I PRZESIEDLEŃ

WERSJA KOŃCOWA -----

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY

RAPORT KOŃCOWY DOT. PLANU POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI I PRZESIEDLEŃ JEST PRZYGOTOWANY DLA KONTRAKTU NA ROBOTY WDRAŻANEGO PRZEZ PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO WODNE WODY POLSKIE - REGIONALNY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ W RZESZOWIE.

KOMPONENT 3:
OCHRONA PRZED POWODZIĄ GÓRNEJ WISŁY

PODKOMPONENT 3D:
Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu

KONTRAKT NA ROBOTY 3D.3:

Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082 – 5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000 – 5+236 na terenie gm. Gorzyce

WYDANIE	DATA	AUTORZY	SPRAWDZAJĄCY	APROBATA KLIENTA	OPIS
1	21.02.2024	Marta Rak	Anna Duchnik	Magdalena Nowak -Któssek	

Rzeszów – luty 2024 r.

JEDNOSTKA WDRAŻANIA PROJEKTU:

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie reprezentowane przez
Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
z siedzibą przy ul. Hanasiewicza 17B, 35-103 Rzeszów

DOKUMENT OPRACOWANY PRZEZ:

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
Jednostkę Realizującą Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły
Konsultant wsparcia technicznego AECOM Polska Sp. z o.o.

**PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ
W DORZECZU ODRY I WISŁY WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ:**

Bank Światowy, Umowa pożyczki nr 8524 PL
Bank Rozwoju Rady Europy, Umowa Ramowa Pożyczki Nr LD 1866
Fundusz Spójności Unii Europejskiej (POIiŚ 2014 - 2020) – nie dotyczy Kontraktu 3D.3
Budżet Państwa

Spis treści

1. WPROWADZENIE	8
2. PODSUMOWANIE GŁÓWNYCH DZIAŁAŃ ZREALIZOWANYCH NA KONTRAKCIE	13
2.1. Opis działania procedur dotyczących nabywania nieruchomości	13
2.2. Konsultacje społeczne	14
2.3. Uzyskane decyzje administracyjne	18
2.4. Rejestr wywłaszczeń (pozyskanie nieruchomości) – analiza danych	20
2.5. Odszkodowania i działania minimalizujące, oddziaływania Kontraktu	22
2.5.1. Zajęcia stałe	22
2.5.2 Podsumowanie badań socjoekonomicznych i statusu PAP po wypłacie odszkodowań	26
2.5.3 Kwestie pozostające po wdrożeniu PPNiP i Opracowaniu Raportu Końcowego z wdrażania PPNiP.	33
2.5.4. Obowiązek przebudowy sieci oraz dysponowanie nieruchomością na cele budowlane	34
2.5.5. Zajęcia czasowe Wykonawcy	35
3. FUNKCJONOWANIE MECHANIZMU ZGŁASZANIA SKARG I WNIOSKÓW (GRM)	36
3.1 Opis działania GRM	36
3.2 Zestawienie skarg i wniosków	37
3.3 Wnioski – podsumowanie efektywności działania GRM	39
4. MONITORING IMPLEMENTACJI PPNiP	40
4.1 Opis metodyki	40
4.2 Wpływ projektu na PAP i społeczność lokalną	41
4.3 Opis studiów przypadku	42
4.4 Ocena podjętych działań oraz osiągnięcia celu określonego w PPNiP – rekomendacje	42
5. WNIOSKI I PODSUMOWANIE	43
6. ZAŁĄCZNIKI	46

PODSUMOWANIE

Przedmiot Kontraktu:	W ramach Kontraktu na roboty 3D.3 przeprowadzono rozbudowę istniejących już wałów tj. prawego (w km 0+000 – 5+236) i lewego (w km 0+082 – 5+030) wału rzeki Łęg na terenie gm. Gorzyce.
Data zakończenia realizacji Inwestycji (zakończenia robót):	31 sierpnia 2023 roku
Data otrzymania „NO” dla PPNiP:	16 marzec 2021 roku
Liczba i kategoria PAP:	152 osoby fizyczne
Suma odszkodowań wypłaconych PAP:	2 227 374,00 złotych – rekompensaty pieniężne w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych przez PAP dóbr
Liczba nieruchomości i kategorie własności:	394 nieruchomości: 152 prywatne, 82 gminne, 151 Skarb Państwa, 9 niustalony stan prawny działek Skarbu Państwa
Kluczowe zagadnienia:	<ul style="list-style-type: none">— w związku z wywłaszczeniami wypłaty odszkodowań za grunt i elementy składowe w wysokości wartości odtworzeniowej,— w związku z zajęciami o charakterze czasowym uregulowanie kwestii korzystania z tych nieruchomości, monitoring sposobu korzystania i czasu zajęcia oraz uporządkowania stanu po zakończeniu korzystania
Kluczowe osiągnięcia:	<ul style="list-style-type: none">— wypłacono odszkodowania na rzecz byłych właścicieli/współwłaścicieli za grunt oraz wszelkie elementy składowe i nasadzenia, a w przypadku nieuregulowanego stanu prawnego skierowano odszkodowania do depozytu (<i>szczegółowy opis – rozdział 2.5.1 Zajęcia stałe</i>),— zakończono korzystanie z nieruchomości objętych zajęciami o charakterze czasowym, korzystanie to odbyło się zgodnie z zapisami zawartymi w podpisanych porozumieniach, umowach. Nie było zastrzeżeń do stanu nieruchomości po zakończeniu użytkowania, a wszystkie zobowiązania zostały wypełnione (<i>szczegółowy opis – rozdziały 2.5.2 oraz 2.5.3</i>)
Nierozstrzygnięte problemy i negatywne skutki realizacji Zadania:	<ul style="list-style-type: none">— w przypadku 66 nieruchomości skierowano odszkodowania do depozytu – strategię JRP dot. wypłat odszkodowań z depozytu opisano w rozdziale 2.5.1 (<i>szczegółowy opis – rozdział 2.5.1 Zajęcia stałe</i>),

Wykaz skrótów używanych w niniejszym opracowaniu

Nazwa	Opis
Bank Światowy (BŚ)	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (MBOiR) (ang. <i>International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)</i>)
BKP	Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły
BRRE	Bank Rozwoju Rady Europy (ang. <i>Council of Europe Development Bank (CEB)</i>)
Inżynier - Konsultant	AECOM Polska Sp. z o.o.
JRP	Jednostka Realizująca Projekt – wyodrębniona w ramach JWP komórka organizacyjna odpowiedzialna za realizację Projektu
JWP/Zamawiający/ Inwestor	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie/ Jednostka Wdrażania Projektu OPDOW
Kontrakt /Zadanie	Kontrakt na roboty 3D.3 Łęg IV rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082-5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000-5+236 na terenie gm. Gorzyce
Konsultant/Inżynier/ Inżynier Kontraktu	Firma lub osoba prawna realizująca dla Inwestora usługę Konsultant wsparcia technicznego w ramach Projektu OPDOW – AECOM Polska Sp. z o.o.
LARAP lub PPNiP	Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (ang. <i>Land Acquisition & Resettlement Action Plan</i>)
LARPF	Ramowy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (ang. <i>Land Acquisition & Resettlement Policy Framework</i>)
OP 4.12	Polityka Operacyjna zawierająca główne zasady i procedury będące podstawą podejścia BŚ do przymusowych przesiedleń związanych z projektami inwestycyjnymi
PAP	Osoby dotknięte skutkami realizacji Projektu (ang. <i>Project Affected Persons</i>)
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PNRI	Pozwolenie na Realizację Inwestycji
Projekt/POPDOW	Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły
PGW WP RZGW	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
Rzeczoznawca majątkowy/biegły	Osoba fizyczna posiadająca państwowe uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości
Wykonawca	Firma/osoba prawna realizująca Kontrakt na roboty 3D.3
Specustawa przeciwpowodziowa	Ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1812 z późn. zm.)

Nazwa	Opis
Specdecyzja	Decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji (PNRI) wydana na podstawie Specustawy przeciwpowodziowej

1. WPROWADZENIE

Wszystkie roboty do zrealizowania w ramach Kontraktu 3D.3 zostały zakończone w 2023 roku, trwa obecnie Okres Gwarancji Jakości i Rękojmi. Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (PPNiP) dla *Kontraktu na roboty 3D.3 Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082 – 5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000 – 5+236 na terenie gm. Gorzyce* został wdrożony. Przygotowany, zgodnie z wymogami zapisów *Podręcznika Operacyjnego Projektu* oraz *Ramowego dokumentu dotyczącego Przesiedleń i Pozyskania Nieruchomości*¹, Raport Końcowy z wdrożenia Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (PPNiP) ma na celu udokumentowanie procesu pozyskania nieruchomości i ocenę, czy spełnia on wymagania OP 4.12 lub czy są jeszcze jakieś działania korygujące, które muszą zostać podjęte. W przypadku Kontraktu 3D.3, jak przedstawiono w kolejnych rozdziałach niniejszego Raportu, cel ten udało się osiągnąć i nie ma już konieczności podejmowania działań korygujących. Ocena ex-post PPNiP została przeprowadzona po pełnym wdrożeniu PPNiP i osiągnięciu jego celów.

Zgodnie z założeniami przyjętymi w Planie Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń ocena ex-post przeprowadzona została po całkowitym wdrożeniu PPNiP i potwierdza, że działania minimalizujące zostały zrealizowane i odpowiednio udokumentowane. Stwierdza się, że wszystkie działania opisane w PPNiP zostały wprowadzone oraz, że każda jednostka, na którą oddziałuje przedsięwzięcie (rodzina, pojedyncze osoby, osoby prawne) uzyskali kompensację (odszkodowanie) i ich poziom życia poprawił się lub przynajmniej został odtworzony. Zidentyfikowano 66 przypadków nieruchomości, za które odszkodowania wpłacono do depozytu sądowego. JRP opracowało strategię, która będzie zastosowana, aby umożliwić uprawnionym osobom wypłatę zdeponowanych odszkodowań.

W niniejszym Raporcie przedstawiono więc sprawozdanie z realizacji działań zaplanowanych w PPNiP dla *Kontraktu na roboty 3D.3 Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082 – 5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000 – 5+236 na terenie gm. Gorzyce* zrealizowanego w ramach *Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW)*, współfinansowanego przez Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (Bank Światowy lub BŚ), Bank Rozwoju Rady Europy (BRRE) oraz Budżet Państwa.

Zadanie to zrealizowano na terenie województwa podkarpackiego, w powiecie tarnobrzeskim, w gminie Gorzyce. Zakres Robót Kontraktu 3D.3 nie uległ zmianie i pozostał taki sam, jak opisano to w rozdziale 5.3 PPNiP.

Lokalizację Zadania przedstawiono na poglądowym załączniku graficznym (Załącznik 1 do niniejszego dokumentu).

Kluczowe daty realizacji Kontraktu:

Data podpisania umowy:	14.05.2021 r.
Data przekazania Terenu Budowy:	14.05.2021 r.

¹ <https://odrapcu.pl/projekt-opdow/popdow-dokumenty/>

Data rozpoczęcia Robót: 14.05.2021 r.

Data zakończenia Robót: 31.08.2023 r.

Data zakończenia Okresu Gwarancji Jakości i Rękojmi: 31.08.2028 r.

Zrealizowana rozbudowa wałów rzeki Łęg zwiększyła bezpieczeństwo powodziowe na terenie gminy Gorzyce (powiat tarnobrzeski) tj. zapewniła ochronę przed powodzią ok. 13,5 tys. mieszkańców zamieszkujących obszar ok. 6,9 tys. ha.

Poza terenem realizacji Kontraktu na roboty znajdują się tereny zabudowane tj. zarówno pojedyncze nieskupione obiekty zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej (najbliższe położone są w Zalesiu Gorzyckim i Gorzycach), jak również obszary zwartej zabudowy miejscowości Gorzyce oraz przede wszystkim tereny rolnicze.

Na obszarze objętym ochroną przeciwpowodziową znajduje się obszar usługowo-przemysłowy w Gorzycach, z zakładem produkującym beton towarowy Beton-Bud oraz z jednym z największych w regionie zakładem produkującym tłoki do silników samochodowych Federal-Mogul, obiekty związane z tymczasowym przebywaniem dzieci i młodzieży tj. szkoły podstawowe, przedszkola, jak również obiekty infrastrukturalne i sieci przesyłowe z oczyszczalnią ścieków.

Kontrakt na roboty 3D.3 jest w pełni komplementarny terytorialnie i technicznie ze zrealizowanymi już Kontraktami 3B.2 i 3D.1 (Raporty Końcowe z wdrażania PPNiP dla tych zadań zostały już opracowane i uzyskały NO BŚ) i wraz z nimi dotyczy wzmocnienia systemu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Wisły poprzez poprawę i podniesienie stanu technicznego infrastruktury przeciwpowodziowej. Kontrakt na roboty 3D.3, którego przedmiotem była rozbudowa lewego i prawego wału rzeki Łęg, stanowi dopełnienie dotychczas zrealizowanych przez PGW WP RZGW w Rzeszowie działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej doliny Wisły. Realizacja całego w/w zakresu zadań komplementarnych pozwoliła na uzyskanie znacznie większego efektu ochrony przeciwpowodziowej na całym obszarze województwa podkarpackiego.

Realizacja Zadania o charakterze liniowym (tj. rozbudowa istniejących odcinków wałów i infrastruktury towarzyszącej) wymagała nabywania nieruchomości, ale nie spowodowała fizycznego czy też ekonomicznego przesiedlenia gospodarstw domowych.

Tabela 1. Powierzchnia i liczba pozyskanych nieruchomości oraz oddziaływania Kontraktu 3D.3.

Oddziaływania ze względu na rodzaj robót/ oddziaływanie wg wskazań PNRI	Całkowita liczba hektarów, ha	Całkowita liczba działek, szt	Działy publiczne				Działy prywatne	%	Przesiedlenia fizyczne	Przesiedlenia ekonomiczne
			Skarb Państwa	%	Gmina	%				
Zajęcia stałe Załącznik 4	56,9085 (w tym prywatne 7,9085 ha i Gmina - 6,9423 ha))	394	160	40	82	21	152	39	0	0
Obowiązek przebudowy sieci Załącznik 5	0,1320	19	10	53	3	16	6	31	0	0
Dysponowanie nieruchomością na cele budowlane - pozyskanie przez Inwestora (przebudowa sieci elektroenergetycznej) Załącznik 5	0,1848 (w tym prywatne 0,0971)	18	5	28	1	5	12	67	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Zajęcia czasowe pozyskane przez Wykonawcę Załącznik 6	1,9986 (w tym prywatne 1,9016)	9	0	0	1	11	8	89	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Tereny przeznaczone pod Inwestycję, tj. rozbudowę prawego i lewego wału rzeki Łęg zlokalizowane są na obszarze niewielkiego zaludnienia. Część przejętych nieruchomości stanowiła nieużytki, część była przeznaczona pod użytki zielone lub uprawę roślin zbożowych. Głównie były to nieruchomości niezabudowane będące własnością gospodarstw domowych zlokalizowanych poza obszarem Inwestycji a wyłączone fragmenty są niewielkie, ponieważ wynika to z potrzeby istniejącej już infrastruktury przeciwpowodziowej, a nie budowy nowych elementów (niewielkie fragmenty działek zlokalizowane tuż przy stopie modernizowanych/rozbudowywanych wałów).

Przejęciu na rzecz Skarbu Państwa podlegały, jak już to wskazano powyżej, niewielkie fragmenty nieruchomości osób fizycznych o powierzchni od 4 m² do 2569 m², w tym użytkowane rolniczo grunty. W 29 przypadkach nastąpiła konieczność wycinki pojedynczych drzew i krzewów, w 5 przypadkach rozbiórki ogrodzenia, a w jednym rozbiórki starego, niewielkiego fundamentu (za wszystkie te elementy zostało wypłacone odszkodowanie). Powierzchnie poniżej 0,3 ha nie sposób uznać za generujące jakikolwiek przychód stanowiący możliwość zapewnienia egzystencji gospodarstwa domowego. Wszystkie przypadki zajęć powyżej 10% (w odniesieniu do początkowej powierzchni zajmowanej działki) podlegały badaniom socjoekonomicznym, które potwierdziły, iż oddziaływania generowane przez Projekt są nieistotne, bowiem gospodarstwa domowe bądź to nie utrzymują się z gospodarki rolnej, bądź posiadają zdecydowanie większy areal na jakim gospodarują i powierzchnia wyłączenia stanowi poniżej 20% powierzchni całego gospodarstwa rolnego.

Na potrzeby inwestycji przejęto łącznie 7,9662 ha terenów prywatnych (osoby fizyczne, prawne poza Gminą). W celu zidentyfikowania potencjalnej intensywności ingerencji dokonano analizy struktury terenu przejmowanej na potrzeby inwestycji od ww. podmiotów.

Wskazuje ona, że stosunkowo niewielkie są powierzchnie przejęte od osób prywatnych na potrzeby inwestycji (zdecydowana przewaga zajęć poniżej 100 m²):

Powierzchnia zajęcia	Ilość działek (ogółem 152)
powyżej 0,3 ha	0
od 0,2 do 0,3 ha	5
od 0,1 do 0,2 ha	17
od 0,0 do 0,1 ha	130

Dokonano także dalszej analizy pod kątem nie tylko działek, ale poszczególnych właścicieli nieruchomości. Analizowano wyłącznie właścicieli, którzy pod inwestycję przeznaczyci więcej niż jedną działkę ewidencyjną, których łączna powierzchnia przekraczała 0,1 ha.

Powierzchnia	Ilość gospodarstw	Łącznie działek
powyżej 0,3 ha	1	14
od 0,2 do 0,3 ha	8	21
od 0,1 do 0,2 ha	5	12

Przykładowo w przypadku 1 gospodarstwa (właścicieli), wskazanego wyżej, o zakresie przejęcia powyżej 0,3 ha ustalono, że powierzchnia przejęcia terenu łącznie wyniosła 0,8693 ha, jednakże przejęcie nastąpiło z terenów o pow. 13,5891 ha (powierzchnia całego gospodarstwa rolnego). Zatem

procentowo w tym przypadku właściciele przekazali na potrzeby inwestycji 6,4 % terenu, na którym gospodarują.

Powyższe zestawienia potwierdzają stosunkowo niewielki zakres oddziaływania projektu na poszczególnych właścicieli nieruchomości. Potwierdziły to wyniki badań ankietowych przeprowadzone po zakończeniu realizacji Kontraktu 3D.3.

W żadnym przypadku zajęcia nie podlegały zabudowane fragmenty nieruchomości (np. budynkami mieszkalnymi, gospodarczymi czy innymi, które byłyby użytkowane). W trakcie badań nie zidentyfikowano grup wrażliwych.

PAP otrzymali za te fragmenty stosowne odszkodowanie (wyłacone zgodnie z OP.4.12).

Wszystkie oddziaływania były nieistotne, w żadnym przypadku nie stwierdzono oddziaływań w zakresie m.in. utraty źródeł dochodów, miejsc pracy, dostępności do infrastruktury, utraty możliwości prowadzenia działalności rolniczej, utraty możliwości korzystania z walorów przyrodniczych/dostępu do parków, rezerwatów, dostępu do instytucji edukacyjnych, placówek kultury itp.

Zrealizowane Zadanie wywarło pozytywny wpływ społeczny, bowiem majątek, miejsca prac, a w skrajnym przypadku życie PAP zostały zabezpieczone przed katastrofalnym wpływem powodzi.

Lokalna społeczność w trakcie wykonywania robót była bardzo pozytywnie nastawiona do realizowanego przedsięwzięcia, bowiem przeprowadzona rozbudowa wałów, jak już wskazano powyżej zabezpieczyła ich życie i mienie przed powodzią, które mogą pojawić się w przyszłości.

Poniżej zamieszczono adresy do serwisów internetowych, gdzie publikowano informacje nt. realizacji tego Zadania, jak i zadań powiązanych. Wszystkie zrealizowane i planowane do realizacji Zadania (w tym również Kontrakty 3B.2 i 3D.1 zrealizowane w ramach POPDOW przy współfinansowaniu Banku Światowego) mają ogromny wydźwięk społeczny zapewniając ochronę przed powodzią tego obszaru (część adresów już w chwili obecnej nie działa, stąd przygotowano załącznik nr 2 do niniejszego Raportu):

1. <https://rzeszow.uw.gov.pl/aktualnosci/rozbudowa-prawego-walu-wisly-w-tarnobrzegu/>
2. <https://tyna.info.pl/bezpieczenstwo-i-ochrona-przeciwpowodziowa-powiat-tarnobrzanski/>
3. <http://www.gminagorzyce.pl/j3/index.php/serwis-tematyczny/gmina/2981-rusza-modernizacja-walow-przeciwpowodziowych>
4. https://www.wnp.pl/budownictwo/na-podkarpaciu-przebuduja-16-km-walow-przeciwpowodziowych,342484_1_0_0.html
5. <http://www.gorzyce.itl.pl/j3/index.php/informacje-o-sp-723788140/archiwum-strony/61-informacje/2680-rusza-remont-walow-doliny-wisly-i-sanu>
6. <https://www.radio.rzeszow.pl/wiadomosci/20367/remont-walow-rzecznych-od-zalesia-gorzyckiego-po-granice-woj-lubelskiego>
7. <https://echodnia.eu/podkarpackie/powodz-juz-niestraszna-w-trzesni-zbudowano-nowa-przepompownie-wal-trzesniowki-gruntownie-przebudowano-zdjecia/ar/13715592>

8. <http://leliwa.pl/gorzyce-rusza-kolejna-rozbudowa-walow-przeciwpowodziowych/>
9. <https://nowiny24.pl/region-nie-jest-przygotowany-do-powodzi/ar/5902859>
10. http://www.przetargi.egospodarka.pl/553874_Ochrona-przeciwpowodziowa-Tarnobrzegu-Wisla-Etap-2-Rozbudowa-prawego-walu-rzeki-Wisly-na-dl-13-959-km-prawego-walu-rzeki-San-na-dl-2-193-km-oraz-lewego-walu-rzeki-Leg-na-dl-0-112-km-na-terenie-gm-Gorz_2018_2.html
11. <https://samorząd.infor.pl/wiadomosci/669194,Sandomierz-Zakonczono-remont-walu-przeciwpowodziowego-na-Trzesniowce.html> (w artykule opisane są zadania, które będą realizowane w ramach POPDOW)
12. <https://itw Wisła.tv/wielki-dzien-w-zalesiu-gorzyckim-kolejne-inwestycje-przeciwpowodziowe/>
13. <https://itw Wisła.tv/nigdy-wiecej-powodzi-poteczne-inwestycje-w-gorzycach/>
14. <https://itw Wisła.tv/zabezpieczaja-przed-powodzią/>

Informacje o Kontrakcie 3D.3 były również publikowane na stronach serwisu społecznościowego Facebook, w ramach którego zarejestrowani użytkownicy mogą tworzyć sieci i grupy, dzielić się wiadomościami i zdjęciami. Zrzuty ekranów wybranych stron internetowych zamieszczono w Załączniku 2.

2. PODSUMOWANIE GŁÓWNYCH DZIAŁAŃ ZREALIZOWANYCH NA KONTRAKCIE

2.1. Opis działania procedur dotyczących nabywania nieruchomości

Nabywanie nieruchomości odbywało się na podstawie przepisów specustawy przeciwpowodziowej oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami. Jednostka Wdrażania Projektu przy realizacji niniejszego Zadania stosowała również wszelkie zasady wynikające z polityki operacyjnej OP 4.12 Banku Światowego, jak również procedur postępowania wskazanych w *Ramowym dokumencie dotyczącym Przesiedleń i Pozyskania Nieruchomości*² oraz *Planie Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń*³.

W trakcie realizacji robót przestrzegane były zasady wynikające z polskiego prawodawstwa, polityki Banku Światowego OP 4.12 i PPNiP. Zasadą przewodnią działań było uzyskanie efektu poprawy lub co najmniej przywrócenia warunków życia PAP i zapewnienie długotrwałego zrównoważonego

² <https://odrapcu.pl/dokumenty/ramowy-dokument-dotyczacy-przesiedlen-i-pozyskiwania-nieruchomosci/> - podstawowy dokument przyjęty i zatwierdzony przez BŚ w kwietniu 2015, jego aktualizacja nr 1 zatwierdzona w czerwcu 2022 roku oraz aktualizacja nr 2 zatwierdzona w listopadzie 2023 roku

³ <https://odrapcu.pl/dokumenty/ppnip-dla-kontraktu-3d-3-leg-iv-rozbudowa-lewego-walu-rzeki-w-km-0082-5030-na-terenie-gm-gorzyce-oraz-prawego-walu-w-km-0000-5236-na-terenie-gm-gorzyce/> - przyjęty i zatwierdzony przez BŚ 16 marca 2021 r.

korzystania z zasobów środowiska na tym obszarze. Efekt ten udało się osiągnąć, co opisano w rozdziale 4.4.

Procedury nabywania nieruchomości opisano szczegółowo w PPNiP dla Kontraktu na roboty 3D.3, który uzyskał klauzulę „No objection” BŚ w dniu 16.03.2021 r. Nie było żadnych luk/niezgodności we wdrażaniu PPNiP, które wymagałyby podjęcia działań korygujących.

2.2. Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne były prowadzone na każdym etapie przygotowania i wdrożenia Kontraktu. Zaangażowanie społeczeństwa traktowane było jako jeden ciągły, rozłożony w czasie proces, którego prawidłowa realizacja pozwoliła na minimalizację ryzyk związanych z potencjalnym konfliktem społecznym. Konsultacje społeczne prowadzone były na etapie:

1. Uzyskiwania pozwolenia wodnoprawnego,
2. Uzyskiwania decyzji środowiskowej,
3. Uzyskiwania decyzji pozwolenia na realizację inwestycji,
4. Ustalenia odszkodowania i przygotowania do realizacji prac budowlanych.

Ponadto konsultacje społeczne były również prowadzone w związku z opracowaniem i upublicznieniem dokumentów wynikających z polityk operacyjnych Banku Światowego tj. Planu Zarządzania Środowiskiem i Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (w tym w trakcie badania socjoekonomicznego). Poniżej opisano szczegółowo konsultacje społeczne przeprowadzone w ramach upublicznienia Projektu Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń. Więcej informacji nt. konsultacji społecznych zawarto w rozdziale 12 PPNiP.

Projekt PPNiP dla Kontraktu na roboty 3D.3 Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082-5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000-5+236 na terenie gm. Gorzyce został przygotowany zgodnie z polityką operacyjną Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (Banku Światowego) dotyczącą Przesiedleń (OP 4.12 Involuntary Resettlement) oraz zgodnie z zasadami określonymi w LARPF (Ramowym Planem Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń).

Projekt Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń został przygotowany w języku polskim i angielskim.

Projekt PPNiP podlegał konsultacjom społecznym. Celem konsultacji społecznych, zgodnie z wymaganiami polityk operacyjnych Banku Światowego (OP 4.12), jest umożliwienie zapoznania się osobom fizycznym, instytucjom i wszystkim zainteresowanym z treścią tego dokumentu oraz zapewnienie możliwości wniesienia ewentualnych uwag, skarg, zapytań i wniosków do jego treści.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w okresie od 22 stycznia do 12 lutego 2021 r.

Upublicznienie Projektu PPNiP

Proces konsultacji społecznych został rozpoczęty poprzez upublicznienie dokumentu (Projekt PPNiP). Upublicznienie Projektu PPNiP nastąpiło poprzez:

- zamieszczenie w dniu 22.01.2021 r. obwieszczenia o konsultacjach społecznych w gazecie „Nowiny” (czasopismo o zasięgu lokalnym), w wydaniu tradycyjnym i elektronicznym;
- indywidualne zawiadomienie pismem informacyjnym właścicieli nieruchomości o konsultacjach społecznych projektu PPNiP, przesłane listem poleconym w dniu 21.01.2021 r.;
- zamieszczenie obwieszczenia w dniu 22.01.2021 r. (wraz z plakatem informacyjnym) o konsultacjach społecznych na tablicach ogłoszeń:
 - PGW Wody Polskie RZGW w Rzeszowie,
 - Urzędu Gminy w Gorzycach,
 - Starostwa Powiatowego w Tarnobrzegu,
 - tablicy ogłoszeń w miejscowości Gorzyce (miejsce realizacji robót),
 - tablicy ogłoszeń w miejscowości Orliśka (miejsce realizacji robót),
 - tablicy ogłoszeń w miejscowości Sokolniki (miejsce realizacji robót),
 - tablicy ogłoszeń w miejscowości Zalesie Gorzyckie (miejsce realizacji robót),
- zamieszczenie obwieszczenia o konsultacjach w mediach społecznościowych w dniu 22.01.2021 r. <https://www.facebook.com/GorzyceFace>,
- zamieszczenie w dniu 22.01.2021 r. obwieszczenia o konsultacjach wraz z Projektem PPNiP na stronach internetowych:
 - PGW WP RZGW w Rzeszowie pod adresem (<https://rzeszow.wody.gov.pl/aktualności/>)
 - Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisty pod adresem (<http://odrapcu2019.odrapcu.pl/ogloszenia/>).
 - Urzędu Gminy Gorzyce (<https://www.gminagorzyce.pl>)
 - Starostwa Powiatowego w Tarnobrzegu (<https://www.tarnobrzeki.pl>)

Dokumentacja z upublicznienia projektu PPNiP została przedstawiona w Załączniku 3.

Forma i tryb konsultacji społecznych

Z uwagi na stan zagrożenia epidemicznego, wprowadzono obostrzenia i ograniczenia w zakresie możliwości prowadzenia konsultacji społecznych w sposób bezpośredni. Mając więc na względzie bezpieczeństwo zdrowotne potencjalnych uczestników konsultacji debata publiczna nad Projektem PPNiP została przeprowadzona w formie webinarium. Ponadto wszyscy zainteresowani mieli możliwość złożenia wniosków, uwag do Projektu PPNiP w formie korespondencyjnej lub telefonicznej.

Każdy zainteresowany mógł składać uwagi i wnioski odnośnie Projektu PPNiP:

- w formie pisemnej na adres JRP w Rzeszowie: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie ul. Hanasiewicza 17B, 35-103 Rzeszów
- w formie elektronicznej na adresy e-mail:
 - rzeszow@wody.gov.pl
 - ik_rzeszow@aecom.com
- telefonicznie pod numerami: +48 17 8537 441 (PGW WP RZGW Rzeszów), +48 32 7822 652 (Konsultant Wsparcia Technicznego - Aecom Polska Sp. z o.o.) w godzinach 12.00-15.00, w dniach od dnia 22 stycznia do dnia 12 lutego 2021 r.

Institucją właściwą do rozpatrzenia uwag i wniosków było PGW WP RZGW w Rzeszowie.

Webinarium

W dniu 12 lutego 2021 r. w godzinach 14.00 – 16.00 odbyło się webinarium, w trakcie którego Konsultant Wsparcia Technicznego przedstawił Projekt PPNiP.

Webinarium prowadzone było z wykorzystaniem aplikacji Microsoft Teams. Zgodnie z informacją z aplikacji w webinarium uczestniczyło 8 osób (część osób uczestniczyła anonimowo). Webinarium odbyło się zgodnie z planem, nie zgłoszono uwag natury technicznej do sposobu przygotowania i prowadzenia webinarium.

Uwagi i wnioski z procesu konsultacji społecznych

W trakcie prowadzonych konsultacji projektu PPNiP przyjęto wnioski o wyjaśnienie następujących zagadnień:

- dojazdu do nieruchomości położonej w międzywalu rzek Łęg - wał lewy (zgłoszenie telefoniczne),
 - po analizie sprawy JWP udzielił odpowiedzi wnioskującemu, iż dojazd do nieruchomości zostanie zapewniony, wyjaśniając sposób dojazdu do nieruchomości po zakończeniu kontraktu;
- dojazdu do nieruchomości oraz stabilizacji i okazania granic działki po podziale, która powstała po podziale działki pierwotnej na mocy decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 sierpnia 2019 r. nr N-VIII.7820.3.4.2019 o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych dla zadania (zgłoszenie telefoniczne);
 - po analizie sprawy JWP udzielił odpowiedzi wnioskującemu wskazując, że dojazd do nieruchomości zostanie utrzymany oraz, że stabilizacja znakami granicznymi zostanie wykonana w punktach charakterystycznych załamania granic działki po zakończeniu prac budowlanych, natomiast w trakcie realizacji Wykonawca jest zobowiązany do wyznaczenia i stałego utrzymywania linii podziałowej;
- możliwości użytkowania pozostałej części nieruchomości oraz okazania granic nieruchomości (zgłoszenie telefoniczne),
 - po analizie sprawy JWP udzielił odpowiedzi wnioskującemu wskazując, że właściciel bez przeszkód będzie mógł użytkować pozostałą część nieruchomości z terenu drogi gminnej

przyległej do działki od strony północnej oraz terenu drogi przywałowej (eksploatacyjnej) od strony odpowietrznej, która została zaprojektowana wzdłuż całej granicy między terenem inwestycji a nieruchomością prywatną; w kwestii okazania granic nieruchomości - stabilizacja znakami granicznymi zostanie wykonana w punktach charakterystycznych załamania granic działki po zakończeniu prac budowlanych, natomiast w trakcie realizacji Wykonawca jest zobowiązany do wyznaczenia i stałego utrzymywania linii podziałowej;

- kiedy dokładnie ruszy budowa w terenie? (zapytanie zgłoszone podczas trwania webinarium),
- wyjaśniono podczas trwania webinarium, że planowane jest rozpoczęcie prac budowlanych na przełomie I/II kwartału 2021 r., tj. po zakończeniu postępowania przetargowego celem wyłonienia Wykonawcy prac zawarcia umowy z Wykonawcą;
- czy zapewniono możliwość przejścia przez żelazny mostek dla pieszych na rzece Łęg? (zapytanie zgłoszone podczas trwania webinarium),
- wyjaśniono podczas trwania webinarium, że prace budowlane będą trwały na prawym i lewym wale rzek Łęg, kwestie możliwości i zasad komunikacji pieszych podczas trwania budowy będą uzgadniane z Wykonawcą robót budowlanych z założeniem, aby piesi mogli nadal korzystać z formy komunikacji, który zapewnia kładka/żelazny mostek;
- jak będzie wyglądać sprawa zajęć czasowych działek w trakcie budowy? (zapytanie zgłoszone podczas trwania webinarium),
- wyjaśniono podczas trwania webinarium, że kwestia ewentualnych zajęć czasowych podczas prac budowlanych – czyli takich, które wynikają z przyjętej przez Wykonawcę technologii i sposobu prowadzenia prac, uzależniona jest od zgody właściciela terenu (zasada dobrowolności); dla ochrony pozycji właściciela terenu, przygotowany został w ramach PPNiP projekt umowy, który powinien być wykorzystany przy realizacji zajęć czasowych przez Wykonawcę.

PPNiP po konsultacjach społecznych uzyskał „No objection” BŚ w dniu 16 marca 2021 r.

Dokument końcowy PPNiP po uzyskaniu klauzuli „No objection” BŚ został udostępniony zainteresowanym stronom tj. zawieszony na stronach internetowych JWP oraz Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły i pozostał tam do czasu zakończenia realizacji Kontraktu. Zapisy PPNiP były wdrażane tak przed rozpoczęciem, jak i przez cały okres realizacji robót montażowo-budowlanych.

17.05.2021 r. odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego oraz briefing prasowy dotyczący zadania „Łęg IV”. W uroczystości udział wzięli Prezes Wód Polskich, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury oraz Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Informacja o wydarzeniu została opublikowana na stronach internetowych:
<https://rzeszow.wody.gov.pl/aktualnosci>

<https://rzeszow.uw.gov.pl/>

<http://www.gorzyce.itl.pl>

<https://tyna.info.pl>

<https://echodnia.eu>.

Działania w obszarze konsultacji społecznych były prowadzone zgodnie z zapisami PPNiP. Nie było żadnych luk/niezgodności we wdrażaniu PPNiP w tym obszarze, które wymagałyby podjęcia działań korygujących.

2.3. Uzyskane decyzje administracyjne

Dla przedmiotowego Zadania Inwestor uzyskał następujące decyzje z obszaru ochrony środowiska, gospodarki wodnej i prawa budowlanego:

Sprawy środowiskowe i dotyczące gospodarki wodnej:

- raport OOS*
 - 2016.08. Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko „Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+000-5+000 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000 5+200 na terenie gm. Gorzyce”, WTU Sp. z o.o., Rzeszów,
- decyzja środowiskowa*
 - 2017.08.18 decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie znak: WOOŚ.4233.4.2015.MG.65 o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082-5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000- 5+236 na terenie gm. Gorzyce”, wydana na wniosek Marszałka Województwa Podkarpackiego, ostateczna z dniem 21 września 2017 r.
 - 2018.03.23 decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie znak: WOOŚ.420.22.3.2018.MG.2 przenosząca na PGW Wody Polskie z siedzibą w Warszawie prawa i obowiązki z decyzji z dnia 18.08.2017 o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia; ostateczna z dniem 9 kwietnia 2018 r.
- pozwolenie wodnoprawne*
 - 2017.12.28 decyzja Marszałka Województwa Świętokrzyskiego nr OWŚ-VII.7322.50.2017 udzielająca Marszałkowi Województwa Podkarpackiego pozwolenia wodnoprawnego na rozbudowę (podwyższenie, poszerzenie) lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Łęg w km 0+082 – 5+030 z obiektami powiązаныmi funkcjonalnie w miejscowościach Gorzyce, Sokolniki, Orliśka, Zalesie Gorzyckie, gm. Gorzyce, woj. Podkarpackie oraz rozbudowę (podwyższenie, poszerzenie) prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Łęg w km 0+000 – 5+236 z obiektami powiązаныmi funkcjonalnie w miejscowościach Gorzyce, Sokolniki, Orliśka, Zalesie Gorzyckie, gm. Gorzyce, woj. Podkarpackie, ostateczna z dniem 2 lutego 2018 r.
- plan zarządzania środowiskiem
 - 2020.09. Plan Zarządzania Środowiskiem opracowany na podstawie dla POPDOW – Podkomponent 3D – Kontrakt na roboty 3D.3: Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082 - 5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000

- 5+236 na terenie gm. Gorzyce, opracowany przez Konsultanta Aecom Polska Sp. z o.o. na zlecenie PGW WP RZGW Rzeszów

** Inwestorem dla Kontraktu do 31.12.2017 był Marszałek Województwa Podkarpackiego (Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie), zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne zadanie przejęło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (reformą Prawa wodnego wprowadziła zmiany instytucjonalne w tym obszarze).*

Postępowanie w sprawie pozwolenia na budowę

- projekt budowany
 - 2019.03. Opracowany przez wykonawcę prac projektowych WTU Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie dla zdania: Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082-5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000-5+236 na terenie gm. Gorzyce,
- decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji przeciwpowodziowej
 - 2019.08.28 decyzja Wojewody Podkarpackiego nr N-VIII.7820.3.4.2019 o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowy przeciwpowodziowych pn. „Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082 - 5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000 - 5+236 na terenie gm. Gorzyce” na rzecz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Warszawie; ostateczna z dniem 4 października 2019 r.;
 - 2019.12.11 postanowienie Wojewody Podkarpackiego nr N - VIII.7820.3.4.2019 o sprostowaniu oczywistych omyłek w decyzji Wojewody z dnia 28.08.2019 r.;
 - 2020.04.07 decyzja Wojewody Podkarpackiego nr N-VIII-7820.3.1.2020 po przeprowadzeniu z urzędu postępowania wznowieniowego (na podstawie art. 145 § 1 pkt 5 kpa) w sprawie zakończonej decyzją decyzja Wojewody Podkarpackiego nr N-VIII.7820.3.4.2019 z dnia 28.08.2019r. (decyzją w części uchylono i orzeczono co do istoty sprawy w zakresie nieruchomości niezbędnych do realizacji inwestycji);
 - 2020.05.26 postanowienie Wojewody Podkarpackiego nr N- VIII.7820.3.4.2019 o sprostowaniu oczywistych omyłek w decyzji Wojewody z dnia 28.08.2019 r.
- przebudowa linii napowietrznej SN-15 kV relacji Trześć – Stalowa Wola
 - 2021.01.28 złożenie zgłoszenia budowy/robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę do Wojewody Podkarpackiego w związku z przebudową linii średniego napięcia 15 kV relacji Trześć – Stalowa Wola pomiędzy stanowiskami słupowymi Nr 28 – Nr 31;
 - 2021.01.28 złożenie zgłoszenia budowy/robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę do Starosty Tarnobrzeskiego w związku z przebudową linii średniego napięcia 15 kV relacji Trześć – Stalowa Wola pomiędzy stanowiskami słupowymi Nr 28 – Nr 31 znak: AB.II.6743.5.2021.

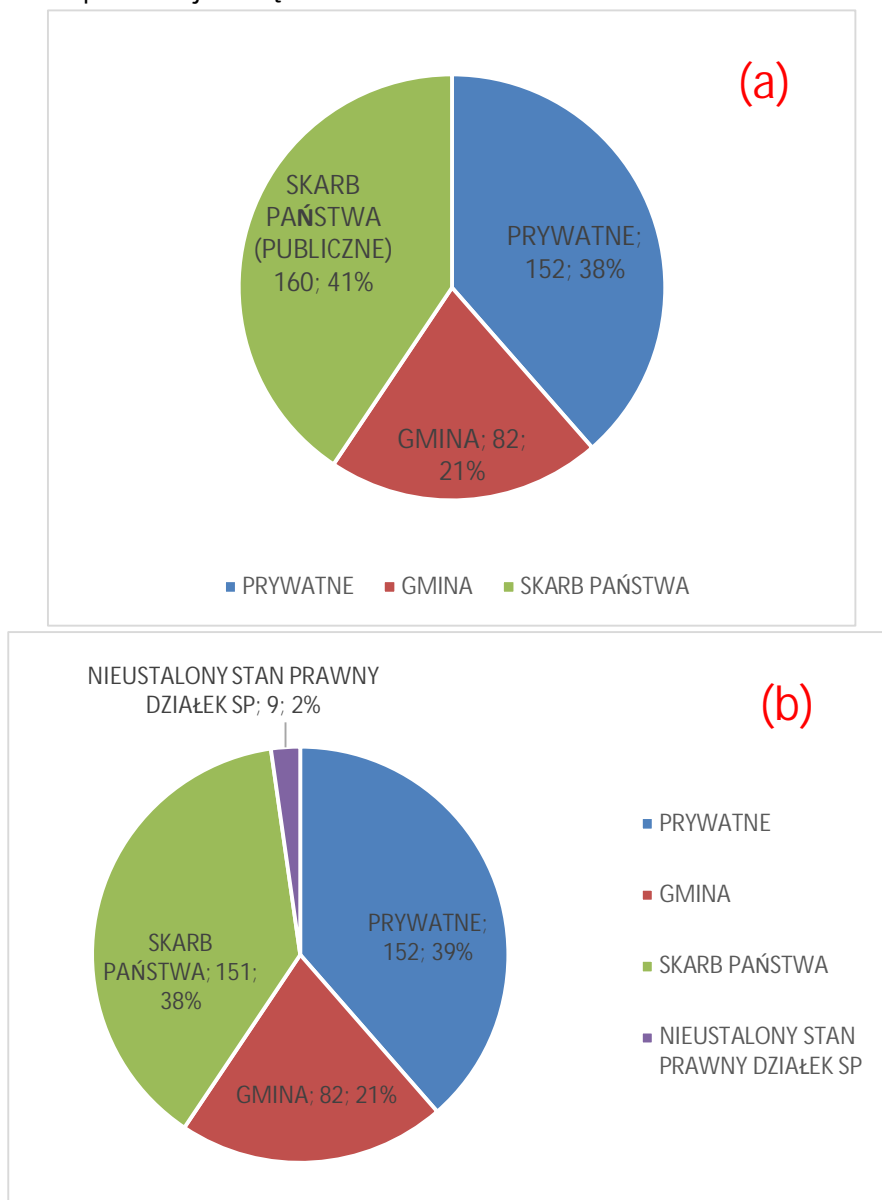
Pozyskanie decyzji administracyjnych odbyło się zgodnie z prawem polskim z zachowaniem polityki operacyjnej OP 4.12 oraz zgodnie z zasadami określonymi w LARPF i PPNiP. Nie było żadnych odchyleń w realizacji PPNiP.

2.4. Rejestr wywłaszczeń (pozyskanie nieruchomości) – analiza danych

Decyzja PNRI nr N-VIII.7820.3.4.2019 z dnia 28.08.2019 r. określiła nieruchomości podlegające zajęciom stałym, niezbędne do realizacji inwestycji: łącznie wskazano 394 działki o pow. 56,9085 ha (patrz Załącznik 4).

Tereny przejęte na potrzeby realizacji inwestycji od dotychczasowych właścicieli to: 69% – tereny rolne, w tym przede wszystkim łąki i pastwiska, w mniejszym stopniu pola uprawne, 14% - tereny leśne i wody powierzchniowe, 17% - tereny przekształcone antropogenicznie: drogi, teren ze starym fundamentem budynku, tereny ogrodzone itp.). Przeprowadzona na etapie sporządzania studium socjoekonomicznego wizja w terenie nie wykazała innego sposobu korzystania z terenu niż wskazany w ewidencji gruntów i budynków.

Struktura własności (a) na etapie złożenia wniosku o wydanie decyzji PNRI, (b) po zakończeniu procesu ustalania własności przez Wojewodę:



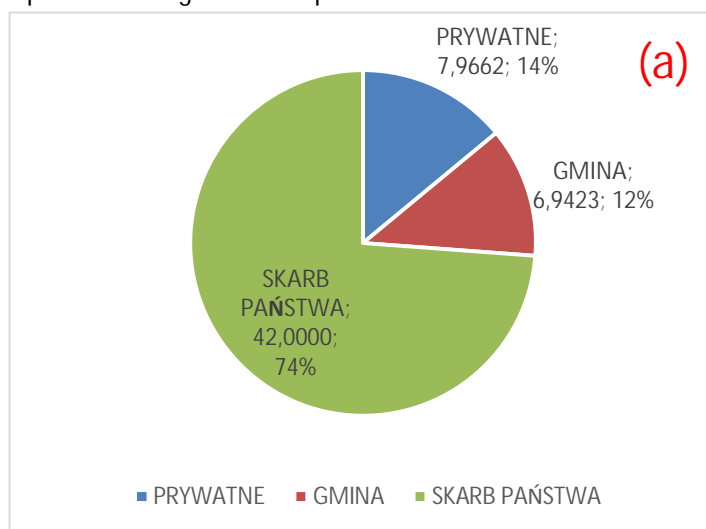
Rys.1. Struktura własności wg liczby działek i udziału procentowego

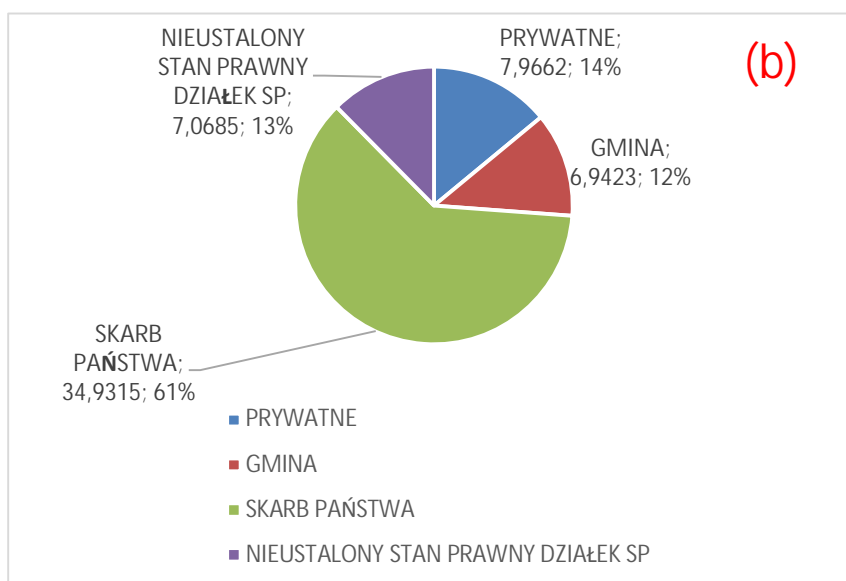
Zgodnie z postanowieniem decyzji PNRI, Skarb Państwa na mocy ww. decyzji nabył 254 działki. W toku postępowań odszkodowawczych ustalono jednak, że 20 działek z wyżej wskazanych 254 stanowiło już przed wydaniem decyzji PNRI własność Skarbu Państwa (teren ten nigdy nie stanowił własności prywatnej, ani też nie zmienił własności w związku z planowaną realizacją Projektu).

Reasumując:

- 234 działki (152 prywatne – 39% i 82 z zasobu Gminy Gorzyce – 21%) - przejęto na własność Skarbu Państwa na mocy decyzji PNRI oraz wypłacono odszkodowanie z tytułu nabycia własności nieruchomości przez Skarb Państwa;
- 20 działek - stanowiły własność Skarbu Państwa przed wydaniem decyzji PNRI, w tym:
 - w odniesieniu do 11 działek postępowanie odszkodowawcze zostało umorzone przez Wojewodę Podkarpackiego z uwagi, że teren stanowił własność Skarbu Państwa już przed wydaniem decyzji PNRI, co Organ potwierdził w trakcie postępowania administracyjnego,
 - w odniesieniu do 9 działek Wojewoda wskazał nieustalony stan prawny, na podstawie operatów szacunkowych ustalił odszkodowanie i skierował odszkodowania do depozytu sądowego. Z danych posiadanych przez JRP wynika, że właścicielem jest Skarb Państwa, jednak dla potwierdzenia prawa własności potrzebne są jeszcze dodatkowe dokumenty. PGW WP RZGW w Rzeszowie prowadzi proces regulacji stanu prawnego tych działek przez odpowiednie służby i jest to obowiązek RZGW.

Analogiczną analizę wykonano również dla działek pozyskanych pod realizację inwestycji, ale w ujęciu zajmowanych na stałe powierzchni gruntów w podziale na własność.





Rys.2. Struktura własności wg powierzchni działek (ha) i udziału procentowego (%)

Działki prywatne pod względem liczby działek mają udział 38% w globalnej liczbie nieruchomości podlegających zajęciu stałemu, natomiast w odniesieniu do powierzchni stanowią zaledwie 14%, co świadczy o tym, że wywłaszczeniu podlegały jedynie niewielkie fragmenty nieruchomości należące do osób fizycznych.

Szczegółowe informacje dot. liczby działek, ich powierzchni i własności zawarte zostały w tabelarycznym zestawieniu stanowiącym Załącznik 4.

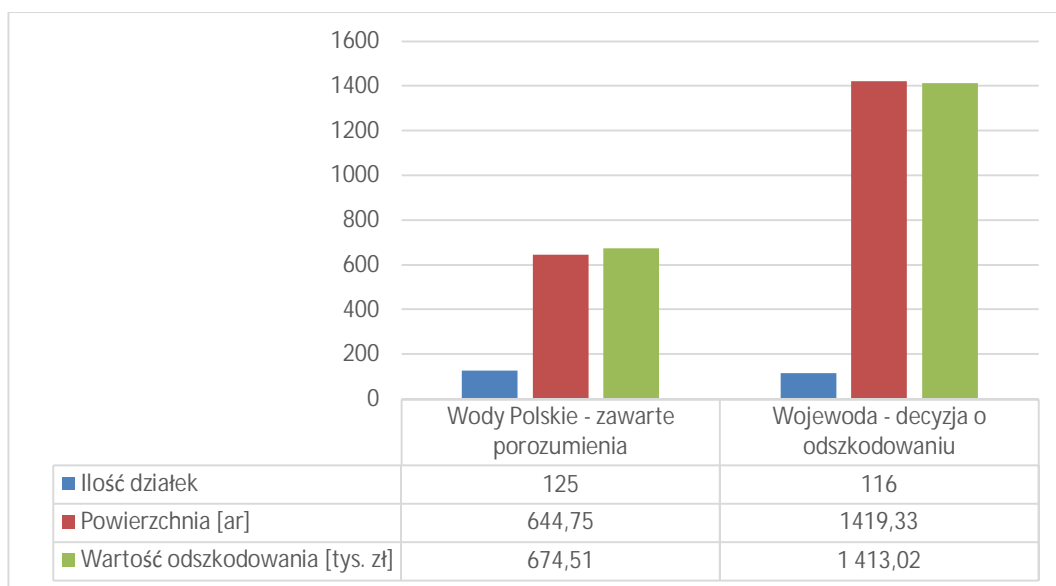
2.5. Odszkodowania i działania minimalizujące, oddziaływania Kontraktu

2.5.1. Zajęcia stałe

Inwestor niezwłocznie podjął działania w celu wypłaty należnych właścicielom nieruchomości odszkodowań działając zgodnie z prawem polskim i polityką operacyjną OP 4.12, której uszczegółowienie w postaci procedur do zastosowania na Kontrakcie 3D.3 znalazło się w PPNiP. W formie uzgodnienia odszkodowania JWP wypłaciła odszkodowania za 125 działek w kwocie 674 509,90 zł, w tym za grunt 634 923,00 zł, za nasadzenia 5 633,00 zł (w przypadku 29 działek), za aktywa 16 421,00 zł (w przypadku 6 działek, tj. za ogrodzenia i stary fundament o niezdefiniowanym przeznaczeniu, którego stan techniczny uniemożliwiał jakiegokolwiek jego wykorzystanie – zdjęcie 1 w niniejszym Raporcie).

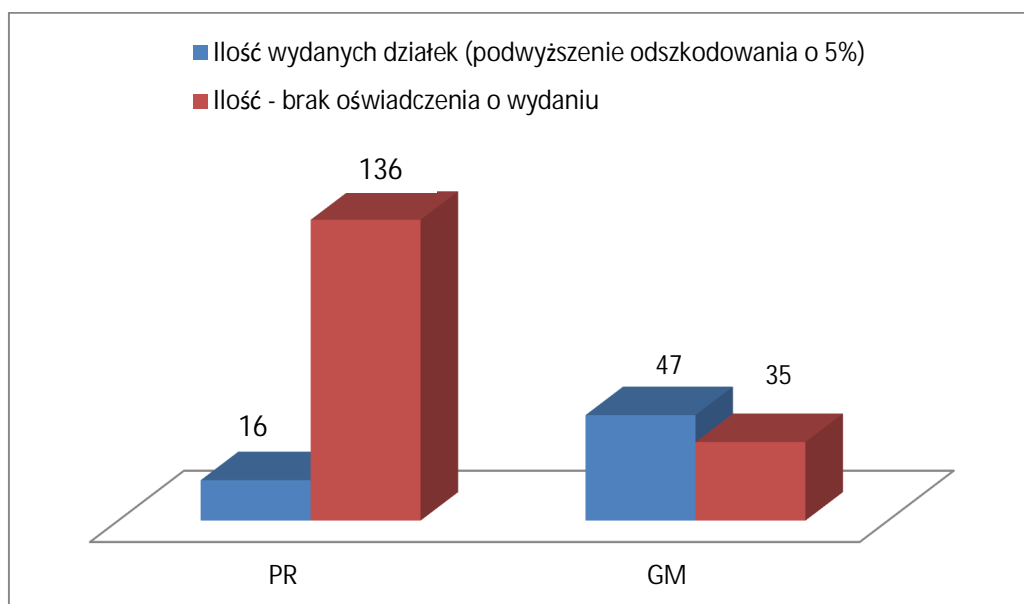
Proces uzgodnienia odszkodowania z PAPs - zgodnie z przepisami Specustawy - trwał przez okres 2 miesięcy, licząc od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji stała się ostateczna. W drugim etapie odszkodowania z tytułu przejścia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa ustalał w drodze decyzji administracyjnej Wojewoda Podkarpacki. W toku tych postępowań ustalono odszkodowanie dla 116 działek w kwocie 1 413 023,60 zł, w tym za grunt 1 394 962,00 zł, za nasadzenia 3 755,00 zł (w przypadku 37 działek), za elementy budowlane 12 149,00 zł (w przypadku 1 działki, tj. za ogrodzenie).

łącznie odszkodowanie uzgodnione przez Inwestora i ustalone w drodze decyzji Wojewody oraz wypłacone bezpośrednio PAP (Osoby prywatne i Gmina) za 241 działki o pow. 21,9770 ha wyniosło 2 087 533,50 zł.



Rys. 3. Informacja o wypłacie odszkodowania w odniesieniu do formy jego wypłaty.

W 63 przypadkach odszkodowanie zostało powiększone o bonus tj. dodatkowe 5% (na łączną kwotę 19 651,00 zł), dotyczyło to przypadków, gdy właściciele wydali nieruchomość w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wydaniu decyzji PNRI. Podstawę i regulację w zakresie prawa do podwyższenia wynagrodzenia w związku z wydaniem nieruchomości regulują przepisy Specustawy (szerzej kwestię tą opisano w rozdziale 8 PPNiP).

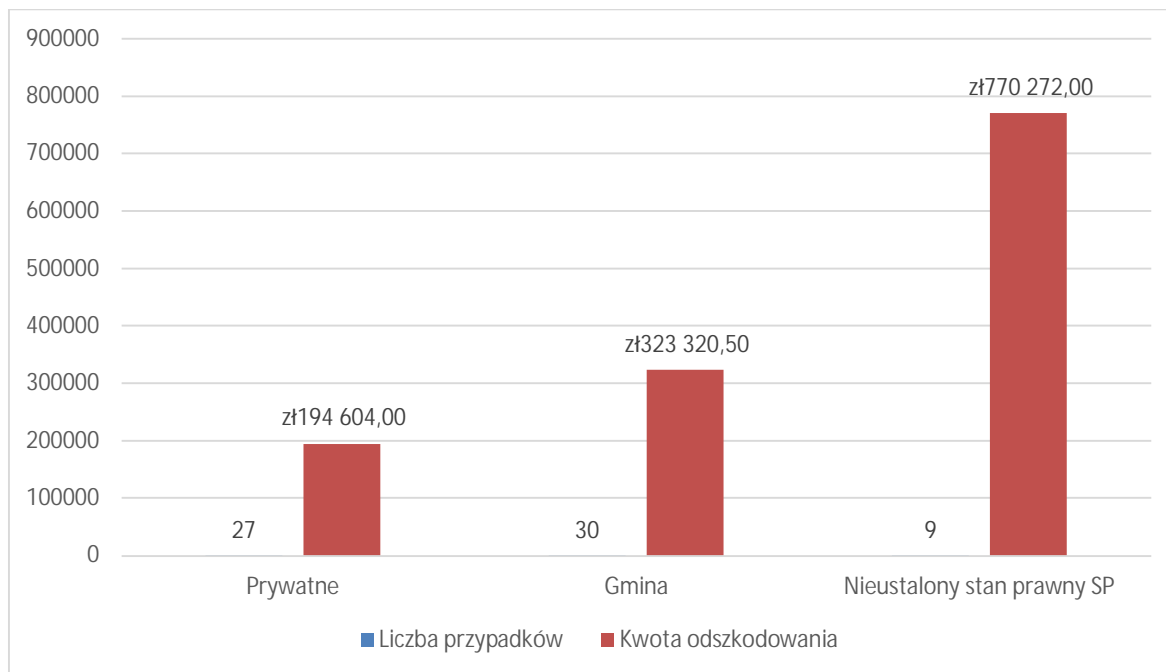


Rys. 4. Ilość oświadczeń o wydaniu nieruchomości w odniesieniu do działek (PR – prywatne, GM – gmina).

Wyплаты zrealizowano poprzez przelewy na wskazane konta bankowe lub przekazami pocztowymi na adres zamieszkania PAP (5 przypadków osób fizycznych).

W 66 przypadkach odszkodowania, w kwocie 1 288 196,50 zł, skierowano do depozytu sądowego. W 65 sprawach wpłata do depozytu nastąpiła w związku z niuregulowanymi sprawami własnościowymi, w jednym przypadku do depozytu skierowano odszkodowanie ustalone w oparciu o ostateczną decyzję Wojewodę Podkarpackiego mimo ustalonych właścicieli (dot. działki 65/2, obręb 2, Gorzyce – patrz pozycja 4 w Załączniku 10), ale na działanie to wpłynął fakt, iż osoby uprawnione nie odbierały odszkodowania. Do tych osób skierowano 3 pisma (07.02.2020 r., 14.07.2020 r., 28.11.2023 r.) z prośbą o podanie numeru konta oraz przypominające o możliwości wypłaty odszkodowania / podjęcia odszkodowania z depozytu. JRP zaproponowało również pomoc w przeprowadzeniu tego procesu. Niezależnie od w/w korespondencji, 22.09.2020 r. z wizytą u PAP był pracownik JRP, który dodatkowo wyjaśnił im zasady wypłaty odszkodowania i informował, jakie kroki zostaną podjęte, jeżeli odmawiają przyjęcia odszkodowania. PAP poprosili wówczas o skierowanie odszkodowania do depozytu (notatka służbowa z 22.09.2020 r.).

Odszkodowania złożone w depozycie są cały czas dostępne dla osób, które uregulują kwestie własnościowe/wyrażą chęć odebrania odszkodowania i złożą stosowny wniosek do sądu.



Rys. 5. Kwoty odszkodowań złożone do depozytu sądowego w podziale na kategorie własności.

Proces nabywania terenu i wypłaty odszkodowań został zakończony na długo przed rozpoczęciem realizacji robót. Działania w zakresie odszkodowań prowadzone były w IV kwartale 2019 i 2020 roku, a roboty rozpoczęto w maju 2021 roku.

Proces pozyskania nieruchomości, ze szczególnym uwzględnieniem wypłat odszkodowań był monitorowany od momentu wydania decyzji PNRI, aż do zakończenia robót i zwrotu nieruchomości podlegających zajęciu czasowemu. Poniżej, w tabeli, wskazano zakres monitorowanych wskaźników i osiągnięte wartości.

Tabela 4. Podsumowanie wskaźników monitorowania stosowanych przy realizacji Kontraktu 3D.3 zrealizowanego przez PGWWP RZGW w Rzeszowie (zgodnie z założeniami PPNiP, rozdział 15, tabela 17)

Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość monitorowania	Wskaźnik postępu	Wartość
Parametry zakładane				
Liczba osób zagrożonych powodzią	Dane z badań modelowych	Jednorazowo na etapie przygotowania inwestycji	Liczba	Ok. 13,5 tys.
Liczba hektarów gruntu zagrożona powodzią	Dane z badań modelowych	Jednorazowo na etapie przygotowania inwestycji	Ilość (ha)	Ok. 6,9 tys.
Liczba nieruchomości podlegających zajęciu stałemu (patrz Tabela 1)	Decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji	Ilość (szt.)	394
Liczba nieruchomości podlegających obowiązkowi przebudowy sieci (patrz Tabela 1)	Decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji	Ilość (szt.)	19
Liczba nieruchomości podlegających dysponowaniu nieruchomością na cele budowlane (patrz Tabela 1)	Decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji	Ilość (szt.)	18
Liczba nieruchomości podlegających trwałemu ograniczeniu (jeśli wystąpią)	Decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji	Ilość (szt.)	0
Liczba osób prywatnych dotkniętych realizacją projektu	Księgi wieczyste, wypisy z ewidencji gruntów, decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji, aktualizacja ciągła w trakcie okresu uzgadniania i wypłat odszkodowań	Liczba	152*
Liczba pozyskanych nieruchomości	Rejestry Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)	394
Parametry osiągnięte				
Liczba osób chroniona przed powodzią	Rejestry RZGW/Konsultanta	Jednorazowo po realizacji Kontraktu	Liczba	Ok. 13,5 tys.
Liczba hektarów chroniona przed powodzią	Rejestry RZGW/Konsultanta	Jednorazowo po realizacji Kontraktu	Ilość (ha)	Ok. 6,9 tys.
Kwota wszystkich wydatków na odszkodowania (rzeczywiste)	Rejestry finansowe Inwestora	Miesięcznie/Kwartalnie	PLN	2 227 374,00
Liczba pozyskanych nieruchomości	Rejestry RZGW/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)	394

Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość monitorowania	Wskaźnik postępu	Wartość
Wskaźniki efektywności				
Liczba skarg	Rejestry RZGW/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)	4
Liczba rozpatrzonych skarg	Rejestry RZGW/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)	4
Wypłacone odszkodowania, inne	Rejestry finansowe RZGW	Miesięcznie/Kwartalnie	%	100

* w wartości 152 uwzględniono wszystkich PAP, jeżeli jednak jakaś osoba lub osoby posiadały więcej niż jedną nieruchomość, która podlegała zajęciu liczono ją tylko raz, stąd w zanonimizowanym zestawieniu w Załączniku 4 (kolumna D) występuje więcej osób.

2.5.2 Podsumowanie badań socjoekonomicznych i statusu PAP po wypłacie odszkodowań

Badania socjoekonomiczne prowadzone były w okresie nasilenia się stanu epidemii. Stan epidemii Covid-19, nie tylko praktycznie wykluczył możliwość osobistego kontaktu z właścicielami terenów, wpłynął także na ograniczoną możliwość komunikacji, w tym w ocenie Konsultanta, także w odniesieniu do udziału w badaniach ankietowych. Mała aktywność PAP / brak zainteresowania PAP w trakcie badań socjoekonomicznych wynikała również z bardzo małej skali oddziaływań inwestycji.

Tereny przeznaczone pod Inwestycję, jaką jest rozbudowa prawego i lewego wału rzeki Łęg zlokalizowane są na obszarze niewielkiego zaludnienia. Część przejętych nieruchomości stanowiła nieużytki, część była przeznaczona pod użytki zielone lub uprawę roślin zbożowych. Głównie były to nieruchomości niezabudowane będące własnością gospodarstw domowych zlokalizowanych poza obszarem Inwestycji a wyłączone fragmenty są niewielkie, ponieważ wynika to z potrzeby istniejącej już infrastruktury przeciwpowodziowej, a nie budowy nowych elementów (niewielkie fragmenty przy stopie modernizowanych/rozbudowywanych wałów).

W trakcie realizacji badań skierowano wywiady kwestionariuszowe do 113 właścicieli, z czego tylko 10 ankietowanych zwróciło wypełnione kwestionariusze.

Na podstawie ankiet, można stwierdzić, że obszar objęty Inwestycją zamieszkiwany jest przez rodziny, które w większości prowadzą działalność rolniczą, jako jedno z ubocznych, mniej istotnych źródeł dochodu. Wśród 10 skutecznie przeprowadzonych ankiet tylko 1 gospodarstwo rolne jest podstawą egzystencji rodziny. We wszystkich przypadkach jednak przejmowane, niewielkie części nieruchomości nie wywołują skutków, które będą negatywnie oddziaływały na sytuację ekonomiczną gospodarstw domowych. Fragmenty działek przy wałach były głównie wykorzystywane jako użytki zielone (łąki, pastwiska), część osób również zaniechała już użytkowania tych działek. Gospodarstwo domowe utrzymujące się z uprawy roli wykorzystywało wyłączonego fragment nieruchomości pod uprawy, jednak przejęty fragment stanowił tylko 3% przedmiotowej nieruchomości, a odszkodowanie wypłacone w wysokości rynkowej, odtworzeniowej pozwala również na dokupienie ziemi.

Można zauważyć, iż mamy do czynienia z sytuacją gdzie obecne pokolenie, które jest w wieku produkcyjnym w znacznej części jest zatrudnione poza gospodarstwem rolnym, a rolnictwo w rodzinach jest spadkiem po starszym pokoleniu, które w ten sposób zarabkowało na życie.

Oceniając jednak na podstawie wszystkich pozyskanych danych wpływ Kontraktu na PAP wskazano w studium, iż Inwestycja w sposób niewielki ingeruje w prawa oraz teren stanowiący własność osób trzecich, a nadto jest społecznie potrzebna i w pełni akceptowalna, stąd też, jak należy przypuszczać, od początku procesu przygotowania inwestycji, m.in. w toku postępowań administracyjnych czy też w trakcie badań socjoekonomicznych strony nie angażowały się w prowadzone działania.

Wyłacone odszkodowania (obejmujące odszkodowanie za grunt oraz jego elementy składowe) ustalone przez niezależnych rzeczoznawców na pułapie wartości odtworzeniowej umożliwiły wszystkim chętnym zakup nieruchomości o podobnym potencjale ekonomicznym. W żadnym z przypadków, nieruchomości objęte zajęciem stałym, nie podlegały systemowi dopłat bezpośrednich lub innych form pomocy ze środków unijnych. W trakcie spotkań, negocjacji i podpisywania protokołów wypłat odszkodowań przez PAP, każda osoba objęta uzgodnieniem odszkodowania była proszona przez Inwestora o podanie takiej informacji i wszystkie osoby podpisały oświadczenia, iż ich działki nie podlegają dopłatom.

Po realizacji Kontraktu na roboty 3D.3 został przywrócony lub polepszony standard życia PAP, bowiem wszyscy w obszarze, w którym przebudowano wały zostali zabezpieczeni przed powodzią, która mogłaby zagrozić nie tylko ich majątkowi, ale również życiu.

Wyniki badań ankietowych po zakończeniu realizacji Kontraktu 3D.3

Po zakończeniu realizacji Kontraktu 3D.3 (we wrześniu 2023 r.) przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród PAP oraz przedstawicieli władz lokalnych - jednostek samorządu terytorialnego (tj. sołtysów miejscowości objętych kontraktem oraz przedstawicieli Gminy Gorzyce).

Wzór ankiety skierowanej do PAP zamieszczony został w załączniku nr 8, natomiast wzór ankiety skierowanej do władz lokalnych w załączniku nr 9.

W związku z nieznaczącymi oddziaływaniami przedmiotowego Kontraktu badania ankietowe prowadzone zostały z reprezentatywną próbką osób objętych oddziaływaniami – przedstawicielami 23 gospodarstw domowych spośród 152 PAP (tj. ok. 15%), w tym osoby objęte badaniami przeprowadzonymi w trakcie sporządzania studium socjoekonomicznego na etapie sporządzania PPNiP. Badania przeprowadzone zostały poprzez bezpośrednie wywiady kwestionariuszowe, co zapewniło lepszą skuteczność uzyskania opinii PAP w stosunku do badań prowadzonych drogą korespondencyjną. Bezpośredni kontakt osoby prowadzącej badania z respondentem pozwolił również w wielu przypadkach na udzielenie PAP pomocy w wypełnieniu ankiety poprzez udzielanie wyjaśnień dotyczących użytych sformułowań, czy też tak wydawałoby się banalnej kwestii, jak odczytanie pytań i zanotowanie odpowiedzi - szczególnie w odniesieniu do osób starszych.

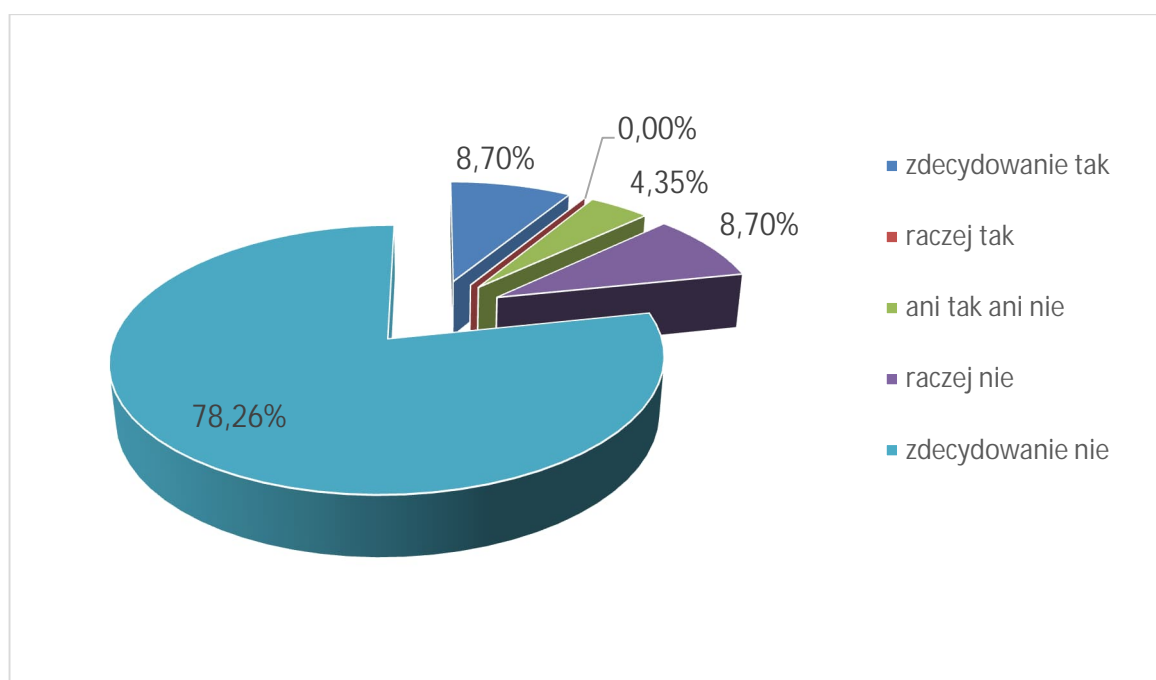
Komplet uzyskanych, wypełnionych ankiet został zarchiwizowany przez JRP. Może on być udostępniony do wglądu zainteresowanym, bowiem ankiety były wypełniane anonimowo.

Wszyscy respondenci wskazali, że zrealizowana inwestycja wpłynęła pozytywnie/zdecydowanie pozytywnie na społeczność, w której ankietowany PAP zamieszkuje. W odniesieniu do wpływu bezpośredniego inwestycji na PAP i jego najbliższych ok. 70% odpowiedziało, że ten wpływ jest zdecydowanie pozytywny, 17% że pozytywny, a 13% że ani pozytywny ani negatywny. Nie było odpowiedzi, w której PAP stwierdziłby, że inwestycja wpłynęła na niego i jego najbliższych negatywnie.

91% ankietowanych wskazało, iż nie miało obaw związanych z realizacją inwestycji, 9% wskazało, że takie obawy miały, natomiast w trakcie realizacji ich obawy się nie potwierdziły i już po zrealizowaniu przebudowy wałów postrzegają inwestycję zdecydowanie pozytywnie. Pozytywny wpływ inwestycji na gospodarstwo domowe i całą lokalną społeczność wskazało 100% ankietowanych.

Na pytanie: „Czy w związku z budową zbiornika/realizacją inwestycji przeciwpowodziowej udało się utrzymać sytuację społeczno-ekonomiczną Pana/Pani gospodarstwa domowego na poziomie sprzed realizacji projektu?” 91% respondentów odpowiedziało, że zdecydowanie tak, 4% że raczej tak, a 4% nie udzieliło odpowiedzi.

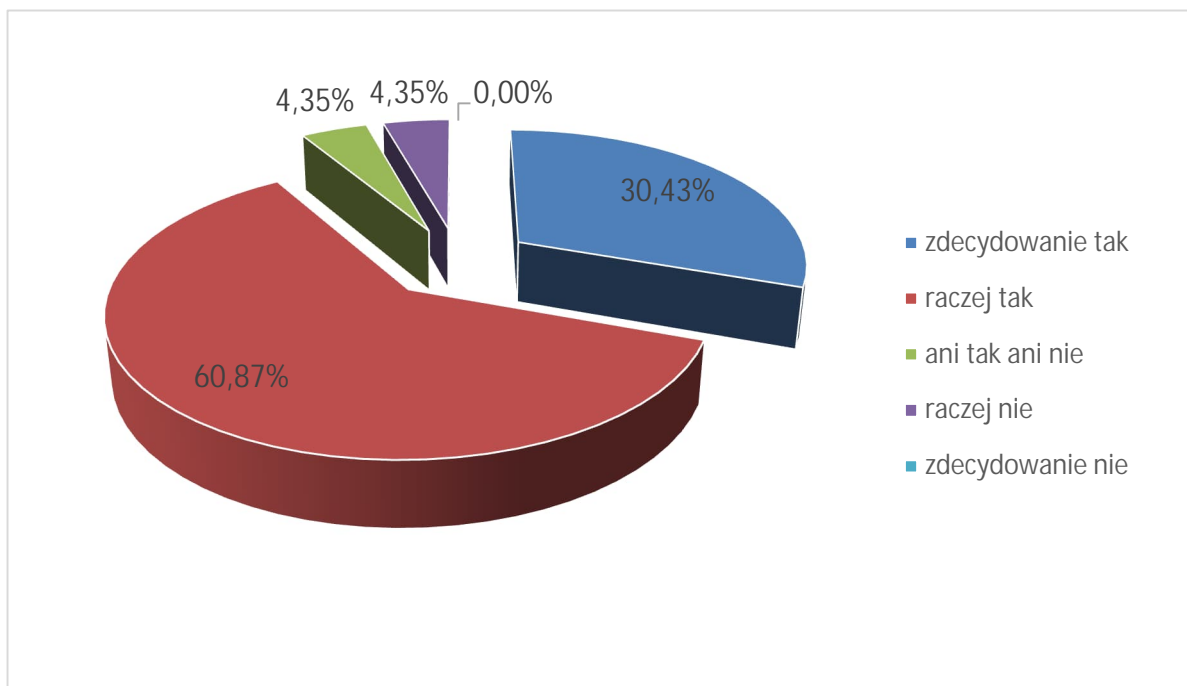
Dużo bardziej zróżnicowane odpowiedzi uzyskano na pytanie: „Czy budowa realizacja inwestycji przeciwpowodziowej wpłynęła na źródła utrzymania Pana/Pani gospodarstwa domowego?” Odpowiedzi zobrazowano na poniższym diagramie.



Rys. 6. Odpowiedzi uzyskane na pytanie o wpływ realizacji inwestycji na źródła utrzymania gospodarstwa domowego (pyt. 8).

8,7% ankietowanych PAP, które odpowiedziały „zdecydowanie tak” na pytanie o wpływ realizacji inwestycji na źródła utrzymania wskazały jednocześnie w odpowiedzi na kolejne pytanie dotyczące się z tym tematem, że wpływ ten był zdecydowanie pozytywny w odniesieniu do źródeł utrzymania lub przyczynił się do poprawy warunków życia. Potwierdza to wnioski uzyskane na etapie sporządzania studium socjoekonomicznego.

Na pytanie, „czy otrzymane przez Pana/Panią odszkodowanie było wystarczające, aby zrekompensować/odtworzyć spowodowane budową zbiornika/inwestycją przeciwpowodziową oddziaływanie/utracony majątek” większość respondentów, bo aż 91,3% odpowiedziało, że *tak* oraz *raczej tak*. W pojedynczych przypadkach (4,35%) PAP udzieliłi odpowiedzi *ani tak, ani nie*. W jednym przypadku PAP odpowiedział „*raczej nie*” bez dalszego uzasadnienia tej odpowiedzi, jakkolwiek osoba ta wskazała jednocześnie, że w związku z realizacją inwestycji udało się utrzymać sytuację społeczno-ekonomiczną jej gospodarstwa domowego na poziomie sprzed realizacji projektu.



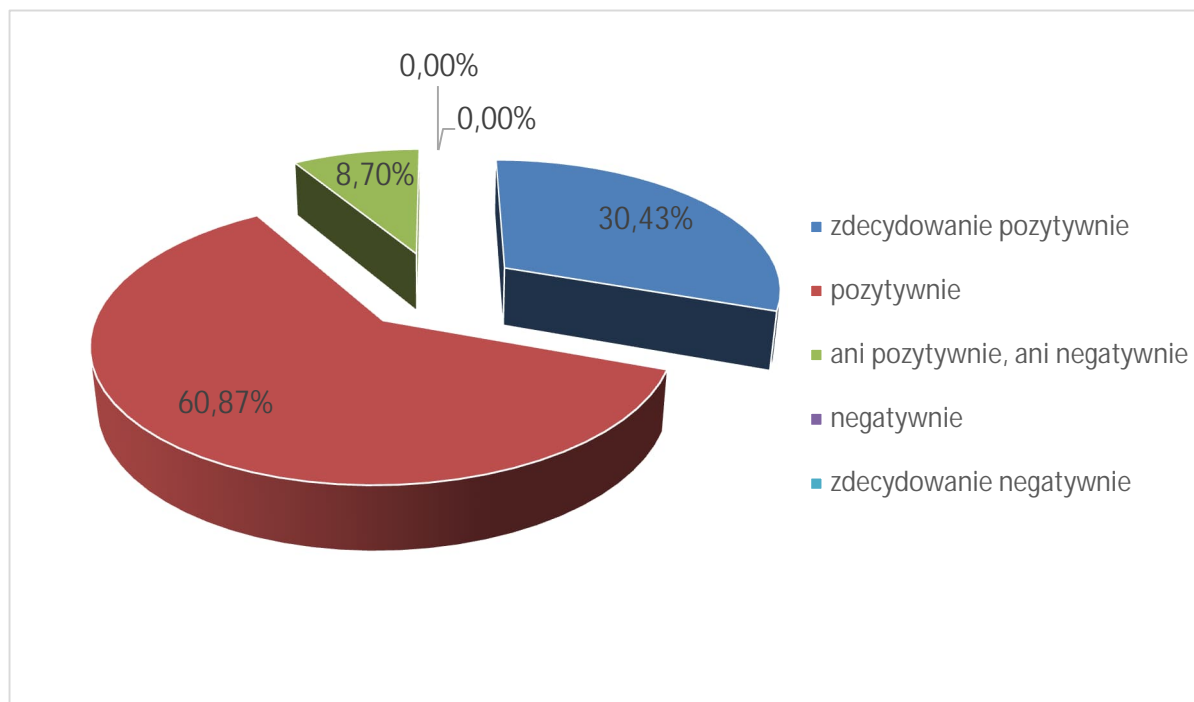
Rys. 7. Odpowiedzi uzyskane na pytanie czy odszkodowanie było wystarczające na odtworzenie utraconego majątku (pyt. 10).

Wszyscy ankietowani potwierdzili, że otrzymali odszkodowanie w terminie i zgodnie z zasadami wskazanymi w Planie Pozyskiwania Nieruchomości i Przesiedleń. Więcej trudności przysporzyła ankietowanemu odpowiedź na pytanie czy wywłaszczenie odbyło się zgodnie z polskim prawem i politykami Banku Światowego. Tu wiele osób deklarowało, że nie zapoznało się szczegółowo z przepisami w tym zakresie, a tym bardziej nie zna polityk BŚ, natomiast ich zdaniem działania związane z pozyskaniem nieruchomości były zgodne z obowiązującymi przepisami.

Na pytania (nr 15 i 16) związane z czasowym zajęciem nieruchomości odpowiedziało tylko dwóch ankietowanych, pozostałych ta kwestia nie dotyczyła, bowiem ich nieruchomości nie podlegały zajęciom czasowym. Osoby odpowiadające na te pytania zaznaczyły podpunkt „trudno powiedzieć”, bowiem nie do końca rozumiały intencję pytania. Z ich punktu widzenia im dłuższy okres zajęcia to większa korzyść ze względu na dodatkową kwotę wynagrodzenia otrzymywaną za każdy kolejny miesiąc zajęcia działki.

Na pytanie, „czy otrzymywane w ramach procesu informacje o powodowanych oddziaływaniach oraz o zaplanowanych działaniach kompensacyjnych/łagodzących były dla Pana/Pani wystarczające” wszyscy respondenci odpowiedzieli twierdząco (*zdecydowanie tak* – 30%, *raczej tak* – 70%).

Równie pozytywnie został oceniony mechanizm zgłaszania i rozpatrywania skarg, odpowiedzi zaprezentowano na poniższym wykresie.



Rys. 8. Odpowiedzi uzyskane na pytanie jak PAP ocenia zastosowany w ramach procesu mechanizm zgłaszania i rozpatrywania skarg (pyt. 18).

Ankietowani bardzo pozytywnie ocenili zastosowany w ramach procesu sposób zaangażowania interesariuszy, w tym osób, na które budowa zbiornika/inwestycja przeciwpowodziowa oddziałuje (35% wskazało odpowiedź *zdecydowanie pozytywnie*, 65% - *pozytywnie*).

Na pytanie 20 dotyczące trudności w otrzymaniu odszkodowania 100% respondentów odpowiedziało, że *nie wystąpiły trudności* w tym zakresie.

Podobnie pozytywne odpowiedzi uzyskano od osób reprezentujących władze lokalne. Osoby te wskazywały, iż realizacja inwestycji wpłynęła pozytywnie tak na ich najbliższych, jak i całą społeczność, której przywodzą. Jedna osoba w tym gronie wskazała, że miała obawy związane z planowaną przebudową wałów, ale w trakcie realizacji obawy te zostały rozwiane, oceniły inwestycję zdecydowanie pozytywnie.

Jako dodatkowe kwestie wskazały, iż w trakcie realizacji Kontraktu 3D.3 dbano o zachowanie norm hałasu i ochronę przed zapyleniem oraz to, iż szeroko informowano wszystkich zainteresowanych o każdym etapie inwestycji.

Pojawiła się jedna uwaga negatywna wraz z oceną, iż Inwestor nie podjął wystarczających działań, aby złagodzić skutki realizacji inwestycji przeciwpowodziowej – sprawa ta dotyczyła kwestii zdaniem mieszkańców jednej z miejscowości, które to zastrzeżenia zgłosił Sottys - zbyt stromej rampy wjazdowej na przebudowanym odcinku wału oraz nierównej nawierzchni na tym podjeździe i koronie wału. Sprawa ta została przeanalizowana pod względem technicznym i przebudowany wjazd pod względem nachylenia jest zgodny z przepisami o ruchu drogowym (jest to droga osiedlowa z ograniczeniem prędkości do 30 km/h, rozwiązanie to zostało zatwierdzone przez Starostę Tarnobrzieskiego i gwarantuje bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz nie powoduje trudności w ruchu drogowym –

o czym poinformowano zainteresowanych). Wykonane zostały prace poprawkowe dotyczące nawierzchni zgodnie z oczekiwaniami Sołtysa, jak i lokalnej społeczności. Sprawa ta została uwzględniona w skargach opisanych w rozdziale 3.2.

W ramach Kontraktu 3D.3 wypłacone zostały odszkodowania za grunt i części składowe (np. nasadzenia i elementy budowlane tj. ogrodzenia i stary fundament (fot. 1)). Wypłacono również 5% bonus w związku z terminowym wydaniem nieruchomości. Wobec braku ekonomicznych i fizycznych przesiedleń nie było potrzeby wypłaty dodatkowych kwot odszkodowań związanych z przesiedleniami lub utratą przez PAP źródeł dochodu.



Fot. 1. Fundament, który został rozebrany (dz. 24/4 obręb 7 Zalesie Gorzyckie) (stary, niewielki fundament o niezidentyfikowanym przeznaczeniu, zlokalizowany na niezabudowanym terenie).

Szczegóły dot. wypłaty odszkodowań przedstawiono w Załączniku 4 do Raportu Końcowego.

Tabela 6. Podsumowanie kosztów wdrażania PPNiP.

Pozycja	Ilość	Kwota
Odszkodowania za zajęcia stałe, w tym nasadzenia i elementy infrastruktury	56,9085 ha	2 227 374,00 zł
Koszty sporządzenia operatów szacunkowych	234	Nie dotyczy (sfinansowano przed włączeniem Kontraktu do POPDOW)
Wykup resztówek	0 nieruchomości	0 zł
Koszty sądowe*	Nie dotyczy	7 116,50 zł
Inne koszty wdrażania PPNiP**	Nie dotyczy	135,90 zł
RAZEM	-	2 234 626,40 zł

* opłaty od złożonych wniosków, ogłoszeń w prasie i wynagrodzenia kuratora

** koszt opłat pocztowych

Źródłem finansowania wskazanych powyżej kosztów były środki z Budżetu Państwa.

Odszkodowania wypłacał Inwestor tj. PGW WP RZGW przelewem z konta PGW WP RZGW na wskazany rachunek bankowy PAP lub na konto depozytowe, czy też przelewem pocztowym, którego koszty stanowią koszty PPNiP.

Osoby dotknięte skutkami realizacji Projektu zostały, w ramach działań informacyjnych prowadzonych zgodnie z zapisami PPNiP, poinformowane o możliwości wystąpienia z wnioskiem o wykup pozostałej części nieruchomości (czyli tzw. „resztówki”), jeżeli po podziale nieruchomości i zajęciu jej części pod inwestycję pozostała część nie będzie się nadawała do dalszego wykorzystania na dotychczasowe cele.

Teren przejęty od osób prywatnych to niespełna 8 ha. Tereny te wykorzystywane były i są rolniczo. Ich fragmentaryczne przejęcie na cele inwestycji, biorąc pod uwagę powierzchnię i układ, nie wpłynęło na możliwość korzystania z pozostałej części nieruchomości. Podziały terenu nie doprowadziły do pozostawienia części nieruchomości, które nie nadawałyby się do dalszego wykorzystania na dotychczasowe cele, czego udokumentowaniem jest brak wniosków osób uprawnionych o wykup „resztówki”.

Odszkodowania, zgodnie z polityką operacyjną BŚ OP 4.12, we wszystkich przypadkach, gdzie wypłat można było dokonać na rzecz dotychczasowych właścicieli dokonano przed rozpoczęciem robót budowlanych. W przypadku braku osoby uprawnionej (niezjący właściciele, nieodnalezieni właściciele lub brak dokumentów, z których wynikałoby jednoznacznie kto jest właścicielem) do wypłaty odszkodowania należne kwoty zostały wpłacone do depozytu sądowego. Środki te są dostępne i będą niezwłocznie wypłacane uprawnionym osobom.

Działania wymagane w PPNiP zostały zrealizowane (w dokumencie tym wskazano, iż w przypadku nieuregulowanego stanu prawnego odszkodowania będą wpłacone do depozytu sądowego i nie zaplanowano, żadnych dalszych kroków). Nie było żadnych odchyień we wdrażaniu PPNiP.

2.5.3 Kwestie pozostające po wdrożeniu PPNiP i Opracowaniu Raportu Końcowego z wdrażania PPNiP

W trakcie opracowania Raportu Końcowego z wdrażania PPNiP zidentyfikowano, że jedyną kwestią pozostającą do zakończenia jest sprawa wypłaty uprawnionym odszkodowań, które zostały wpłacone do depozytu sądowego na podstawie ostatecznych decyzji Wojewody Podkarpackiego.

Zgodnie z zapisami polskiego prawa za informowanie o złożonym depozycie potencjalnych uprawnionych osób odpowiedzialny jest sąd.

Jeżeli osoba uprawniona do podjęcia depozytu nie jest znana lub jej miejsce zamieszkania nie jest znane, sąd zarządza zamieszczenie ogłoszenia o zezwoleniu na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego na stronie internetowej sądu oraz tablicy ogłoszeń w budynku sądu, a także na tablicach ogłoszeń i stronach internetowych urzędów gminy i powiatu ostatniego miejsca zamieszkania takiej osoby, o ile jest ono znane. Jeżeli wartość przedmiotu świadczenia składanego do depozytu sądowego przekracza pięć tysięcy złotych sąd zarządza również zamieszczenie ogłoszenia w prasie.

Dodatkowo jeżeli osoba uprawniona do podjęcia depozytu nie jest znana lub jej miejsce zamieszkania nie jest znane, sąd ustanawia kuratora. Kurator procesowy jest wyznaczany do podejmowania czynności procesowych dla oznaczonej sprawy cywilnej w granicach przyznanych mu uprawnień. Rolą kuratora jest zabezpieczenie interesów procesowych strony, która sama nie może o to zadbać.

2.5.3.1 Depozyty sądowe - Strategia JWP dotycząca depozytów sądowych

W depozycie sądowym zdeponowano odszkodowania za 66 nieruchomości (szczegółowo kwestie tą opisano w rozdziale 2.5.1, a zestawienie depozytów zamieszczono w Załącznik nr 10).

W celu zachowania i upowszechnienia informacji o depozytach i wsparcia uprawnionych w podjęciu z depozytu wpłaconych odszkodowań JWP wdrożyło następujące działania:

1. Przygotowany został szczegółowy wykaz wszystkich nieruchomości wraz z opisem ich sytuacji prawnej i znanych JWP powodów, w wyniku których odszkodowanie skierowano do depozytu.
2. JWP uzyskało od Wojewody pełną informację nt. postępowań administracyjnych, które przeprowadził i które skutkowały skierowaniem odszkodowań do depozytu. Pozwoliło to na uzupełnienie wiedzy JWP nt. sytuacji prawnej danej nieruchomości.
3. Do zidentyfikowanych osób lub ich rodzin wysłano pisma informujące o depozycie.
4. Przygotowano Załącznik nr 10 do Raportu Końcowego z wdrażania PPNiP z podziałem wszystkich depozytów na kategorie w zależności od najbardziej prawdopodobnego właściciela (przyjęto podział na 3 kategorie: osoba prywatna, Gmina, Skarb Państwa) oraz w grupie nieruchomości najprawdopodobniej należących do osób prywatnych pogrupowano sprawy w kategorie w zależności od powodu, który skutkował skierowaniem odszkodowania do depozytu (grupy: (I) całkowity brak jakiegokolwiek informacji o właścicielu (brak adresu, brak danych personalnych, itp.), (II) nieuregulowany stan prawny, ale znany jest krąg uprawnionych osób, które po uregulowaniu kwestii

spadkowych będą uprawnione do wypłaty, (III) nieuregulowany stan prawny, ale w trakcie poszukiwań informacji o właścicielu ujawnione zostały informacje o dalszej rodzinie, osobach, które posiadają informacje o potencjalnych spadkobiercach.

5. Przyjęto następujący sposób postępowania dla poszczególnych kategorii:

a) 9 nieruchomości, które potencjalnie należą do Skarbu Państwa – JWP (dział prawny, dział zajmujący się regulacją spraw własnościowych Skarbu Państwa) podjęto działania mające na celu dokończenie regulacji prawa własności: poszukiwanie archiwalnych dokumentów, które pomogą wykazać prawo własności, przeprowadzenie przed Wojewodą stosownego postępowania administracyjnego;

b) 30 nieruchomości, które potencjalnie należą do Gminy Gorzyce – przygotowano zbiorczą informację dla Gminy o poszczególnych nieruchomościach i z danymi, którymi dla tych nieruchomości dysponuje JWP; przesłano do Gminy pismo z tymi informacjami oraz z prośbą o podjęcie działań i szybką regulację spraw własnościowych (podkreślić należy, iż regulacja spraw własnościowych tych nieruchomości jest obowiązkiem Gminy, która posiada odpowiednie służby/pracowników, którzy zajmują się sprawami nieruchomości). Gmina będzie podejmowała działania w celu uregulowania prawa własności, a RZGW będzie służyło wsparciem dla Gminy;

c) 27 nieruchomości, które potencjalnie należą do osób prywatnych: przygotowano zestawienia nieruchomości, dla których brak jest jakichkolwiek informacji o właścicielu i skontaktowano się z wydziałem Gminy odpowiedzialnym za naliczanie podatków od nieruchomości; uzgodniono, że Gmina będzie informowała każdą osobę, która nawiąże kontakt z Gminą w sprawie nieruchomości z listy o depozycie sądowym wraz z przekazaniem kontaktu do JWP (do osoby, która będzie mogła przekazać pełną informację w sprawie depozytu i pomóc PAP w podjęciu środków z depozytu).

2.5.4. Obowiązek przebudowy sieci oraz dysponowanie nieruchomością na cele budowlane

W decyzji PNRI wskazane zostały jeszcze dwie grupy nieruchomości, co do których zastosowano takie samo podejście / zasady uzgodnień w zakresie ich zajęcia (należy też podkreślić, iż proces uzgodnień był oparty na zasadzie dobrowolności):

a) nieruchomości lub ich części będące częścią inwestycji, położone poza liniami rozgraniczającymi teren, dla których Inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane w ilości 18 działek (16 działek obręb Gorzyce, 2 działki obręb Zalesie Gorzyckie – pozycje 8 – 25 w Załączniku 5, oznaczenie w kolumnie F);

b) nieruchomości na których wskazano decyzją PNRI obowiązek przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu obejmujący dokonanie przebudowy napowietrznej linii średniego napięcia 15kV relacji Trześć – Stalowa Wola między stanowiskiem słupowym nr 28-31, która to przebudowa (zgodnie z zapisem decyzji PNRI) wymaga uzyskania odrębnego pozwolenia na budowę – dotyczy 19 działek położonych w obrębie Gorzyce (pozycje 1-7, 10, 24, 26-35 w Załączniku 5, oznaczenie w kolumnie G). Inwestor uregulował tą kwestię poprzez zgłoszenie budowy/robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę do Starosty Tarnobrzieskiego, które złożył do Organu w dniu 28.01.2021 r. (patrz rozdział 2.3).

Pod względem własności: 18 działek stanowi własność osób fizycznych, 4 działki są w zasobie Gminy Gorzyce oraz 13 działek należy do zasobu Skarbu Państwa. Szczegółową informację o przedmiotowych działkach zamieszczono w Załączniku 5.

Analizując w PPNiP kwestie oddziaływań dla przedmiotowych działek, wskazano, iż najlepszą formą uregulowania spraw odszkodowawczych i okresu ich zajęcia są bezpośrednie kontakty i uzgodnienie warunków z PAP. Dla wszystkich działek właściciele prywatnych JWP zawarła umowy lub uzyskała oświadczenia właścicieli regulujące wzajemne zobowiązania stron, w tym w zakresie prawa dysponowania terenem oraz obowiązku odpowiedniego zagospodarowania działek po zakończeniu prac. Proces zajęcia i zwrotu nieruchomości był monitorowany przez Inwestora. Stan działek udokumentował Wykonawca robót, który również dbał o ich stan i uporządkował po wykonaniu robót, z części działek w ogóle nie korzystano (informacje szczegółowe w tym zakresie zawarto w kolumnie N Załącznika 5). Na działkach, na których historycznie usytuowane były słupy, słupy te przebudowano. W związku z tym, że nie było żadnych szkód na zajmowanych nieruchomościach nie zaistniała konieczność wypłaty w tym zakresie żadnych odszkodowań.

Wszystkie zobowiązania wynikające z zawartych porozumień / umów z PAP zostały wypełnione.

Działania wymagane w PPNiP dot. zajęć nieruchomości poza liniami rozgraniczającymi (zajęciami stałymi), traktowanymi jako zajęcia czasowe zostały zrealizowane. Nie było żadnych odchyień we wdrażaniu PPNiP.

2.5.5. Zajęcia czasowe Wykonawcy

Wykonawca własnym staraniem i na własny koszt pozyskał 9 nieruchomości, w tym 8 nieruchomości od osób fizycznych i 1 nieruchomość od Gminy Gorzyce. Szczegółowe dane dotyczące zajęć czasowych przedstawiono w Załączniku 6. Proces ten odbywał się na zasadzie dobrowolności, a zasady zajęcia były negocjowane pomiędzy właścicielem nieruchomości i Wykonawcą robót. Proces ten był monitorowany przez Inżyniera Kontraktu i Inwestora, począwszy od momentu pozyskania tych nieruchomości, aż do ich zwrotu.

Wykonawca był zobowiązany zawiadomić Inżyniera o planowanym zajęciu, a po pozytywnym zaopiniowaniu możliwości zajęcia takiej działki podpisać umowę z właścicielem nieruchomości wg wzoru umowy na zajęcia czasowe, który był załączony do Dokumentacji Przetargowej. Podczas wykorzystania nieruchomości co miesiąc sprawa zajęcia i regulacji zobowiązań umownych była omawiana na Radach Budowy, a po zakończeniu zajęcia Wykonawca był zobowiązany przedstawić Inżynierowi oświadczenie właściciela, że uporządkował działkę i uregulował wszelkie zobowiązania umowne.

Nieruchomości zajmowane przez Wykonawcę na potrzeby zajęć czasowych po zakończeniu robót zostały przywrócone do stanu pierwotnego tak, aby umożliwić ich właścicielom lub użytkownikom korzystanie z tych nieruchomości w sposób, w jaki czynili to przed realizacją Projektu albo do stanu uzgodnionego z właścicielem nieruchomości na podstawie umowy zajęcia nieruchomości

Działania wymagane w PPNiP dot. zajęć czasowych zostały zrealizowane. Nie było żadnych odchyień we wdrażaniu PPNiP.

3. FUNKCJONOWANIE MECHANIZMU ZGŁASZANIA SKARG I WNIOSKÓW (GRM)

3.1 Opis działania GRM

Mechanizm zgłaszania skarg i wniosków dotyczących wszystkich spraw związanych z realizacją Kontraktu 3D.3 został wdrożony na początku całego procesu i obowiązywał przez cały czas realizacji, funkcjonowania oraz zamknięcia przedmiotowego Kontraktu.

Każdy zainteresowany był uprawniony do złożenia skargi lub wniosku w jednym z trzech miejsc:

1. Bezpośrednio z siedzibie Inwestora:
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
ul. Hanasiewicza 17B, 35-103 Rzeszów

Dodatkowo skargi i wnioski mogły być wnoszone:

- Za pośrednictwem poczty na adresy, jak wyżej, lub
- Poprzez Internet:

strona internetowa www.pzmiuw.pl;

e-mail: rzyszow@wody.gov.pl

- Uruchomiona została telefoniczna linia informacyjna (punkt informacyjny):

tel. +48 17 853 74 00

fax: +48 17 853 74 41

2. Bezpośrednio w głównym biurze Projektu, które pełniło funkcję punktu konsultacyjnego (od 26 lipca 2017 r.):

Biuro Inżyniera - Konsultanta,

AECOM ul. Warszawska 18, 35-205 Rzeszów, Polska

tel. +48 17 852 12 07

3. Bezpośrednio w Biurze Inżyniera AECOM Polska Sp. z o.o. oraz kontaktując się z Inżynierem Rezydentem/Inspektorem Nadzoru

Stalowowolska Strefa Gospodarcza

ul. Kwiatkowskiego 9, 37-450 Stalowa Wola

tel. +48 608 605 078

Mechanizm zgłaszania skarg i wniosków został szczegółowo opisany w PPNiP i jego założenia zostały zrealizowane. Nie było żadnych odchyień lub luk we wdrażaniu GRM przez cały okres przygotowania i realizacji Kontraktu 3D.3.

3.2 Zestawienie skarg i wniosków

Wykaz skarg

Lp.	Data skargi	Podmiot wnoszący skargę	Przedmiot/istota skargi	Sposób rozwiązania
1	30.01.2020	PAP	W jednym przypadku PAP odwołał się do Ministra Inwestycji i Rozwoju na decyzję ustalającą wysokość odszkodowania, która została wydana przez Wojewodę Podkarpackiego.	Sprawa została rozstrzygnięta przez Ministra i PAP wypłacono odszkodowanie.
2	04.07.2023	Wójt Gminy Gorzyce	Skarga dot. niezgodnionego korzystania przez Wykonawcę z odcinka drogi gminnej nr 100111R (ul. Podwałe w Gorzycach) i spowodowanie uszkodzenia nawierzchni jezdni i przepustu.	Po uzgodnieniach przeprowadzonych przez Inżyniera pomiędzy Gminą i Wykonawcą, Wykonawca zaprzestał korzystania z drogi oraz na własny koszt dokonał jej naprawy poprzez położenie nowej warstwy ścieralnej i wykonanie naprawy przepustu.
3	14.07.2023	Wójt Gminy Gorzyce	Skarga dot. niezgodnionego korzystania przez Wykonawcę z odcinka drogi gminnej położonej na działce ewidencyjnej nr 458/3 (ul. Plebańska Góra w Gorzycach) i dodatkowo spowodowanie zanieczyszczenia jej nawierzchni.	Wykonawca usunął zanieczyszczenia z drogi i zaprzestał korzystania (przejazd był incydentalny).
4	07.08.2023	Sołtys Zalesia Gorzyckiego	Skarga dot. wykonania rampy wjazdowej na wał, uszkodzenia asfaltu na drodze gminnej, zasypania przepustu i wskazanie konieczności uporządkowania oraz wykoszenia rowów, jak również naprawy drogi polnej	Potwierdzono poprawność zaprojektowania i wykonania rampy pod względem parametrów technicznych, wskazano ograniczenie prędkości, które jest konieczne do stosowania na drodze osiedlowa. Wykonano prace naprawcze i poprawkowe zgodnie z oczekiwaniami lokalnej społeczności sformułowane w pozostałych punktach skargi.

Wykaz wniosków

Lp.	Data wniosku	Podmiot składający wniosek	Przedmiot/istota wniosku	Sposób rozwiązania
1	22.02.2022	PAP	Wniosek mieszkańca o dokonanie dodatkowych udogodnień i zabezpieczeń w ramach realizacji Kontraktu 3D.3 w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - wykonania dodatkowych korytek wzdłuż muru oporowego służących do ujmowania wód opadowych; - odbudowę i poszerzenie nawierzchni bitumicznej na drodze usytuowanej wzdłuż muru oporowego, którą wykorzystuje jako drogę dojazdową; - zachowanie schodów umożliwiających wejście z ulicy Podwale 2 na chodnik biegnący wzdłuż drogi krajowej lub wprowadzenie innego rozwiązania umożliwiającego zachowanie ciągłości szlaku pieszych i rowerzystów. 	Wniosek rozpatrzono pozytywnie i zgodnie z wnioskiem mieszkańca wykonano: <ul style="list-style-type: none"> - system odprowadzenia wody opadowej za pomocą warstwy kruszywa 32-60mm położonej w przestrzeni pomiędzy ścianką stalową a krawędzią nawierzchni bitumicznej; - odbudowę nawierzchni bitumicznej po istniejącym śladzie, a ze względu na brak możliwości poszerzenia nawierzchni bitumicznej, co uniemożliwia lokalizacja gazociągu wykonanie utwardzonego pobocza o szerokości 0,75 m; - wykonanie nowych schodów w pełni przystosowanych do parametrów przebudowanego wału przeciwpowodziowego.
2	11.04.2023	Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie	Wniosek o udostępnienie informacji nt. parametrów technicznych m.in. przebudowywanych odcinków wału w związku z pracami nad projektem związanym z budową trasy rowerowej na terenie województwa podkarpackiego tzw. „Blue Valley – Wiślanym Szlakiem”.	Stosowne informacje zostały przekazane.
3	19.06.2023	Marszałek Województwa Podkarpackiego	Wniosek o wstępne uzgodnienie przebiegu trasy rowerowej „Blue Valley – Wiślanym Szlakiem” po przebudowywanych odcinkach wału rz. Łęg.	Po pozytywnej opinii Inżyniera PGW WP RZGW w Rzeszowie uzgodniło wstępnie możliwość przebiegu trasy rowerowej.
4	20.05.2023	PAP	Wniosek o wykonanie zjazdu z drogi asfaltowej na teren jej działki i wyrażenie zgody na korzystanie z tej	PAP został poinformowany, iż na potrzeby dojazdu do pól został w ramach Kontraktu 3D.3 wywłaszczony dodatkowy pas

Lp.	Data wniosku	Podmiot składający wniosek	Przedmiot/istota wniosku	Sposób rozwiązania
			drogi jako dojazdu sprzętem rolniczym do przedmiotowej nieruchomości.	terenu, na którym utworzono tzw. „zieloną” drogę poprowadzoną równoległe do wskazywanej przez PAP drogi asfaltowej, u jej podstawy. Droga ta biegnie po terenie (na rzędnych działek przylegających) i umożliwia w każdym miejscu zjazd na działki rolne.

3.3 Wnioski – podsumowanie efektywności działania GRM

W trakcie realizacji Kontraktu 3D.3 wpłynęły 4 wnioski i 4 skargi z zakresu PPNiP dotyczące realizowanego Kontraktu. Wszystkie skargi i wnioski rozpatrzono, a do PAP skierowano odpowiedzi zgodnie z przyjętym mechanizmem zgłaszania skarg i wniosków.

Wskazać należy, iż zaplanowany mechanizm zgłaszania skarg i wniosków był efektywny w stosunku do PAP czyli wypełniony został główny cel utworzenia przedmiotowego systemu. Działania wymagane w PPNiP zostały zrealizowane.

4. MONITORING IMPLEMENTACJI PPNiP

4.1 Opis metodyki

Opis monitoringu i oceny implementacji PPNiP został zawarty z rozdziale 15 PPNiP. Zgodnie z przyjętymi założeniami monitoring był prowadzony przez cały okres realizacji Kontraktu 3D.3, a metodyka była oparta o ustandaryzowane w zakresie pozyskania nieruchomości podejście do rozwiązywania pojawiających się problemów. Na potrzeby monitoringu realizacji PPNiP wykorzystywane były narzędzia stosowane przy monitoringu realizacji Kontraktu tj.:

- mapa drogowa aktualizowana w cyklu miesięcznym;
- Raporty miesięczne i kwartalne Wykonawców robót i Inżyniera – Konsultanta;
- harmonogramy i plan działań Konsultanta;
- Raporty specjalne i ad hoc;
- Rady projektu;
- Procedury, rejestry i bieżące raportowanie w zakresie pozyskania nieruchomości i wypłat odszkodowań.

Zasadniczą rolę dla monitoringu realizacji PPNiP odgrywało rejestrowanie zdarzeń i faktów przez Konsultanta i JWP, w szczególności poprzez rejestr korespondencji, rejestr postępu pozyskiwania tytułów do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz rejestr postępu wypłaty odszkodowań. Dane zawarte w tych rejestrach były uwzględniane przy przygotowaniu zestawienia danych nt. ilości nabytych nieruchomości oraz wysokości i rodzaju wypłaconych odszkodowań.

Wszelkie zmiany podlegały ewidencjonowaniu w rejestrach. Na podstawie w/w rejestrów były monitorowane następujące parametry:

- a) liczba nieruchomości do wywłaszczenia i wywłaszczonych,
- b) liczba osób wymagających przesiedlenia i przesiedlonych (w przypadku Kontraktu na roboty 3D.3 nie było takich przypadków),
- c) liczba nieruchomości pod zajęcia czasowe (planowana i osiągnięta),
- d) kwota wszystkich wydatków na proces wdrażania PPNiP (planowane i osiągnięte),
- e) wypłacone odszkodowania za utratę tytułu prawnego do nieruchomości,
- f) wypłacone odszkodowania za utratę źródeł dochodu,
- g) pozyskane i przyznane nieruchomości zamienne,
- h) stopień i status realizacji działań ostonowych,

i) liczba skarg,

j) liczba rozpatrzonych skarg.

Tak ukształtowany system monitoringu realizacji PPNiP pozwalał na szybkie reagowanie w razie problemów oraz na sprawne raportowanie w ramach istniejących systemów zarządzania Kontraktem do instytucji finansujących oraz dostarczenie bieżącej informacji na temat problemów, zdarzeń losowych, nieprawidłowości.

Zbierane na bieżąco, w trakcie realizacji dane były również podstawą do opracowania Raportu Końcowego wdrażania PPNiP.

4.2 Wpływ projektu na PAP i społeczność lokalną

Teren przejęty od osób prywatnych to zaledwie 7,9662 ha z 56,9085 ha objętych zajęciami stałymi w związku z realizacją Kontraktu na roboty 3D.3 (tj. 14% całkowitej powierzchni zajętej pod inwestycję). Tereny te wykorzystywane były i są rolniczo lub funkcjonowały jako nieużytki. Ich fragmentaryczne przejęcie na cele inwestycji, biorąc pod uwagę powierzchnię i układ, nie wpłynęło na możliwość korzystania z pozostałej części nieruchomości, ani też na zmianę źródeł dochodu gospodarstw domowych. Jak już wskazano w niniejszym Raporcie, w niniejszym Kontrakcie mamy do czynienia z sytuacją, gdzie obecne pokolenie, które jest w wieku produkcyjnym w znacznej części jest zatrudnione poza gospodarstwem rolnym, a rolnictwo w rodzinach jest spadkiem po starszym pokoleniu, które w ten sposób zarabkowało na życie. Poprzez wypłatę odszkodowań w formie pieniężnej skompensowane zostały straty w zakresie fragmentów gruntu, nasadzeń i elementów budowlanych. Każdy zainteresowany odkupieniem utraconego fragmentu gruntu mógł to uczynić dzięki wypłacie odszkodowania w wysokości wartości odtworzeniowej, które znalazły się w obrocie handlowym na tym terenie. Proces wypłat odszkodowań nastąpił z dużym wyprzedzeniem w stosunku do zajęcia nieruchomości, co pozwoliło PAP na zakończenie gospodarowania na tych przejętych pod inwestycję fragmentach działek, zebranie plonów, w przypadku, gdy działka była użytkowana rolniczo i dokupienie odpowiedniego arealu, jeżeli PAP nadal był zainteresowany użytkowaniem gruntu.

Podkreślić należy aspekt społeczny realizacji przedmiotowej inwestycji polegający na zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa lokalnej społeczności mieszkającej na obszarze, który był objęty przedmiotową inwestycją, a także oczekiwań społeczno - gospodarczych miejscowej ludności. W wyniku powodzi każdorazowo ulegają drastycznemu pogorszeniu warunki higieniczno – sanitarne na zalanym obszarze. W przypadku wystąpienia bardzo wysokich stanów wód i zagrożenia uszkodzenia wałów konieczna jest ewakuacja ludności i zwierząt gospodarczych na tereny bezpieczne. Działki położone na terenach narażonych na zalanie są mniej atrakcyjne, co decyduje o ich niskiej wartości na rynku nieruchomości. Sytuacja taka stanowi również poważną barierę i niedogodne warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i potencjalnych inwestorów, co przekłada się bezpośrednio na ograniczenie rozwoju działalności gospodarczej. Wszystkie te obawy społeczne i bariery rozwoju po realizacji Kontraktu na roboty 3D.3 zostały wyeliminowane. Wskazać również należy pozytywne oddziaływania społeczne, czyli zyski dla lokalnej społeczności, które wiążą się wprost z celami inwestycji. Do zysków długoterminowych należą:

- ograniczenie/wyeliminowanie zagrożenia powodzią;
- ochrona terenu oraz mienia prywatnego i publicznego, w tym nieruchomości i ziemi uprawnej;
- komfort psychiczny lokalnej społeczności w trakcie długotrwałych nawalnych opadów lub w okresie wiosennych roztopów (dotychczas każdy alert wzbudzał strach przed zagrożeniem mienia i życia – teren ten podlegał w przeszłości zalewowi wód powodziowych);
- skutek uporządkowania krajobraz zyskał nowe walory – pojawiły się nowe tereny rekreacyjne (możliwość spaceru lub jazdy rowerem po koronie wału lub drodze serwisowej od strony odpowietrznej);
- ochrona miejsc pracy tak w rolnictwie, jak i w zakładach wytwórczych, które zostały zabezpieczone przed powodzią;
- wzrost atrakcyjności terenu chronionego przed powodzią dla nowych zamierzeń gospodarczych/inwestycyjnych na tym obszarze.

Powyższe wnioski zostały również potwierdzone przez lokalnych liderów (tj. sołtysów i przedstawiciela Gminy, którzy uczestniczyli w badaniach ankietowych po zakończeniu realizacji Kontraktu (patrz rozdział 2.5.1).

4.3 Opis studiów przypadku

W przypadku Kontraktu na roboty 3D.3 nie było szczególnych zdarzeń lub przypadków osób objętych oddziaływaniem Projektu, które spowodowałyby uruchomienie specjalnych procedur i działań minimalizujących i kompensujących oddziaływania.

4.4 Ocena podjętych działań oraz osiągnięcia celu określonego w PPNiP – rekomendacje

Wdrożenie założeń Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń nastąpiło zgodnie z zaplanowanymi działaniami i przyjętymi dla Kontraktu procedurami. Zrealizowany został kluczowy cel PPNiP, nieruchomości niezbędne do realizacji Kontraktu nabyte zostały zgodnie z polskim prawodawstwem i polityką Banku Światowego OP 4.12 w sposób, który zminimalizował negatywne oddziaływania na osoby dotknięte realizacją projektu i nie spowodował fizycznego czy też ekonomicznego przesiedlenia gospodarstw domowych.

W trakcie realizacji Robót nie wystąpiły znaczące oddziaływania na PAP. Dzięki wdrożeniu działań wskazanych z PPNiP poprawiły się warunki życia PAP i zapewnione zostało długotrwałe zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska na tym obszarze. Na terenie realizacji Kontraktu 3D.3 nie zidentyfikowano grup wrażliwych, a samo oddziaływanie Kontraktu nie wpłynęło negatywnie na przedsiębiorców czy prowadzenie działalności rolniczej. Oddziaływania w zakresie m.in. utraty źródeł dochodów, miejsc pracy, dostępności do infrastruktury, utraty możliwości prowadzenia działalności rolniczej, utraty możliwości korzystania z walorów przyrodniczych/dostępu do parków, rezerwatów, dostępu do instytucji edukacyjnych, placówek kultury itp. nie wystąpiły.

Rekomenduje się przyjęcie dla kolejnych Kontraktów realizowanych w przyszłości zasady jak najwcześniejszej wypłaty odszkodowań, z dużym wyprzedzeniem w stosunku do fizycznego zajęcia nieruchomości i rozpoczęcia robót.

5. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Głównym, wymiernym efektem realizacji Kontraktu na roboty 3D.3 Łęg IV – rozbudowa lewego wału rzeki w km 0+082-5+030 na terenie gm. Gorzyce oraz prawego wału w km 0+000-5+236 na terenie gm. Gorzyce jest zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej obszarom o powierzchni około 6,9 tys. ha zamieszkałym przez ok. 13,5 tys. osób. Wyeliminowało to konieczność ponoszenia gigantycznych nakładów finansowych na usuwanie szkód powodziowych. Mając na uwadze zachodzące obecnie zmiany klimatyczne, należy spodziewać się, że częstotliwość i intensywność zjawisk powodziowych będzie narastać. Jednorazowa inwestycja w realizację przedmiotowego przedsięwzięcia pozwoliła więc uniknąć konieczności zabezpieczania w najbliższych latach olbrzymich nakładów finansowych na usuwanie strat.

Oprócz aspektu ekonomicznego równie ważny jest niemierzalny aspekt społeczny realizacji przedmiotowej inwestycji polegający na zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa lokalnej społeczności mieszkającej na obszarze, który był objęty przedmiotową inwestycją (90% powierzchni Gminy Gorzyce było zagrożone zalaniem przez wody powodziowe o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%), a także oczekiwań społeczno - gospodarczych miejscowej ludności. W wyniku powodzi każdorazowo ulegają drastycznemu pogorszeniu warunki higieniczno – sanitarne na zalanych obszarze. W przypadku wystąpienia bardzo wysokich stanów wód i zagrożenia uszkodzenia wałów konieczna jest ewakuacja ludności i zwierząt gospodarczych na tereny bezpieczne. Działki położone na terenach narażonych na zalanie są mniej atrakcyjne, co decyduje o ich niskiej wartości na rynku nieruchomości. Sytuacja taka stanowi również poważną barierę i niedogodne warunki dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i potencjalnych inwestorów, co przekłada się bezpośrednio na ograniczenie rozwoju działalności gospodarczej. Wszystkie te obawy społeczne i bariery rozwoju po realizacji Kontraktu na roboty 3D.3 zostały wyeliminowane. Wskazać również należy pozytywne oddziaływania społeczne, czyli zyski dla lokalnej społeczności, które wiążą się wprost z celami inwestycji. Do zysków długoterminowych należą:

- ograniczenie/wyeliminowanie zagrożenia powodzią;
- ochrona terenu oraz mienia prywatnego i publicznego, w tym nieruchomości i ziemi uprawnej;
- komfort psychiczny lokalnej społeczności w trakcie długotrwałych nawalnych opadów lub w okresie wiosennych roztopów (dotychczas każdy alert wzbudzał strach przed zagrożeniem mienia i życia – teren ten podlegał w przeszłości zalewowi wód powodziowych);
- skutek uporządkowania krajobraz zyskał nowe walory – pojawiły się nowe tereny rekreacyjne (możliwość spaceru lub jazdy rowerem po koronie wału lub drodze serwisowej od strony odpowietrznej);
- ochrona miejsc pracy tak w rolnictwie, jak i w zakładach wytwórczych, które zostały zabezpieczone przed powodzią;
- wzrost atrakcyjności terenu chronionego przed powodzią dla nowych zamierzeń gospodarczych/inwestycyjnych na tym obszarze.

W zakresie bezpośredniego oddziaływania Projektu wskazać należy, iż:

- Zajęciu stałemu podlegało 394 nieruchomości, z czego 152 nieruchomości należały do osób prywatnych, 82 było w zasobie publicznym (gminnym), a 160 już należało do Skarbu Państwa. Zgodnie z założeniami PPNiP nie zajęto nieruchomości, nie rozpoczęto na nich prac do momentu, gdy nie zakończyły się wszystkie działania związane z wypłatą odszkodowań.

Kontrakt na roboty 3D.3 nie spowodował żadnych przesiedleń fizycznych ani ekonomicznych. Na terenie realizacji Kontraktu 3D.3 nie zidentyfikowano grup wrażliwych, a samo oddziaływanie Kontraktu nie wpłynęło negatywnie na przedsiębiorców czy prowadzenie działalności rolniczej. Oddziaływania w zakresie m.in. utraty źródeł dochodów, miejsc pracy, dostępności do infrastruktury, utraty możliwości prowadzenia działalności rolniczej, utraty możliwości korzystania z walorów przyrodniczych/dostępu do parków, rezerwatów, dostępu do instytucji edukacyjnych, placówek kultury itp. nie wystąpiły.

- Odszkodowania wypłacono wszystkim właścicielom gruntów, którzy wykazali się prawem do nieruchomości przejętych na rzecz Skarbu Państwa;
- W przypadku braku uprawnionych osób (właściciel zmarł, a spadkobiercy nie przeprowadzili jeszcze postępowania spadkowego, nie odnaleziono właścicieli, brakuje dokumentów wskazujących jednoznacznie kto jest właścicielem działki) odszkodowanie zostało wypłacone do depozytu sądowego na okres 10 lat. Sytuacja ta dotyczy 66 przypadków. Strategię JRP dot. pomocy uprawnionym w wypłacie odszkodowań z depozytu sądowego opisano w rozdziale 2.5.3.

Szczegółowe informacje dotyczące wypłat odszkodowań zamieszczono w rozdziale 2.5 oraz w Załączniku 4 do niniejszego raportu.

- Zajęcia i wynikające z tego podziały nieruchomości zostały zminimalizowane w odniesieniu do osób fizycznych, stąd do Inwestora nie wpłynęły żadne wnioski o wykup resztówek.
- W całym okresie realizacji Kontraktu na roboty 3D.3 funkcjonowały 3 punkty informacyjne, w których można było składać skargi i wnioski dotyczące realizacji Kontraktu.

Szczegółowe informacje opisano w rozdziale 3.

- W trakcie przygotowania Kontraktu do realizacji (uzyskiwania poszczególnych decyzji), jak również po sporządzeniu Projektu PPNiP przeprowadzone zostały konsultacje społeczne – proces ten przeprowadzony został zgodnie ze standardami Banku Światowego, jak również polskiego ustawodawstwa.

Szczegółowe informacje dotyczące konsultacji społecznych opisano w rozdziale 2b.

W trakcie realizacji robót przestrzegane były zasady wynikające z polskiego prawodawstwa, polityki Banku Światowego OP 4.12, LARFP i PPNiP. Dotyczyło to, tak nabywania nieruchomości niezbędnych do realizacji Kontraktu, jak i sposobu prowadzenia robót, który minimalizował negatywne oddziaływania na osoby dotknięte realizacją projektu. Zasadą przewodnią działań było uzyskanie efektu poprawy lub co najmniej przywrócenia warunków życia PAP i zapewnienie długotrwałego zrównoważonego korzystania z zasobów środowiska na tym obszarze.

Cel ten udało się osiągnąć i w przypadku Kontraktu na roboty 3D.3 nie ma już elementów/spraw, które nie zostały zakończone.

Po realizacji Kontraktu na roboty 3D.3 został przywrócony lub polepszony standard życia PAP, bowiem wypłacono odpowiednie odszkodowania (kompensujące wywłaszczenie i umożliwiające nabyci innej nieruchomości), a wszyscy w obszarze, w którym przebudowano wały zostali zabezpieczeni przed powodzią, która mogłaby zagrozić nie tylko ich majątkowi, ale również życiu (w Załączniku 7 zamieszczono dokumentację fotograficzną stanu sprzed i po realizacji inwestycji).

Zrealizowany został również kluczowy cel Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń, nieruchomości niezbędne do realizacji Kontraktu nabyte zostały zgodnie z polskim prawodawstwem i polityką Banku Światowego OP 4.12 w sposób, który zminimalizował negatywne oddziaływania na osoby dotknięte realizacją projektu, który nie spowodował fizycznego czy też ekonomicznego przesiedlenia gospodarstw domowych. W trakcie realizacji Robót nie wystąpiły znaczące oddziaływania na PAP. Dzięki wdrożeniu działań wskazanych z PPNiP poprawiły się warunki życia PAP i zapewnione zostało długotrwałe zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska na tym obszarze.

6. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 – Lokalizacja Kontraktu.

Załącznik nr 2 – Zrzuty stron internetowych.

Załącznik nr 3 – Udokumentowanie konsultacji społecznych.

Załącznik nr 4 – Zestawienie nieruchomości – zajęcia stałe⁴.

Załącznik nr 5 – Zestawienie nieruchomości – zajęcia inne.

Załącznik nr 6 – Zestawienie nieruchomości – zajęcia czasowe.

Załącznik nr 7 – Dokumentacja fotograficzna – stan przed rozpoczęciem kontraktu i po jego zakończeniu.

Załącznik nr 8 – Wzór ankiety skierowanej do PAP po zakończeniu realizacji Kontraktu 3D.3.

Załącznik nr 9 – Wzór ankiety skierowanej do władz lokalnych po zakończeniu realizacji Kontraktu 3D.3.

Załącznik nr 10 – Zestawienie nieruchomości – depozyty sądowe.

⁴ Dane finansowe prezentowane w opracowaniu przygotowano na podstawie dokumentów księgowych i innych dokumentów finansowych udostępnionych autorom Raportu Końcowego